

**ЕДИНЕЧЕН ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТЕЊЕТО
ЗА 2019 ГОДИНА
СО ПРОГРАМА ЗА РАЗВОЈ И ДЕЛОВЕН ПОТФАТ**

Скопје, Април 2019 година

Содржина	Страна
Макроекономски движења	1-4
Банкарски сектор на Република Северна Македонија	4-5
Податоци за среден курс	5
Халкбанк Скопје 2019 – основни показатели	6
Број на вработени и квалификациона структура	6-9
Анализа на Билансот на Состојба	9-15
Анализа на билансот на Успех	15-18
Политика на управување со ризикот	18-22
Информатичка технологија	23-25
Маркетинг активности	25-27
Контрола на усогласеноста на работењето на банката со прописите, спречување перење пари и финансирање тероризам	28
Дирекција за внатрешна ревизија	29-31
Дирекција за внатрешна контрола	31
Финансиски план на банката	32-33
Деловен потфат на Банката	33
Примања на членовите на Надзорниот одбор	33
Надомест на извршните директори	33
Извештај за корпоративно управување на Халкбанк АД Скопје	34-54

1. Економско опкружување

Макроекономски движења во Република Северна Македонија

Најзначајните приоритети на економската политика во РС.Македонија се однесуваат на одржување на финансиската и макроекономската стабилност, зголемување на конкурентноста на економијата на трајна основа, зголемување на вработеноста, подобрување на животниот стандард и квалитетот на живот на населението преку унапредување на деловното окружување, поттикнување на инвестициската активност, зголемување на продуктивното вработување, како и развој на човечкиот капитал и економската инфраструктура на земјата.

Макроекономската политика е утврдена со Фискалната стратегија на Р.С. Македонија за периодот 2020-2022 година, изготвена од страна на Министерството за финансии и надополнета со ревизијата на макроекономските проекции изготвена од страна на Народната Банка на Република Северна Македонија.

Согласно оцените на Министерството за финансии и на НБСРМ, како и на оцените на релевантните меѓународни институции како ММФ, се констатира дека во текот на 2019 година тековната монетарната политика беше оценета како соодветна на постојните економски и финансиски услови. Во текот на 2019 година, фискалната и монетарната политика беа координирани соодветно со цел остварување на проекциите за економски раст. Имено, Народната Банка на РСМ ја намали каматната стапка на благајничките записи што беше резултат на процената дека економските и финансиските услови во земјата се стабилни (мал производствен јаз, умерена инфлација, поволни движења на девизниот пазар) сведувајќи ја на 2% и дека постои простор за олабавување на монетарната политика. Сепак, овие одлуки имаа за цел и дополнително да ја поттикнат економската активност, што се очекуваше да придонесе и за забрзување на растот на економијата.

Генералната оценка во Извештајот на ММФ за Р.С. Македонија за 2019 укажува на следните заклучоци:

- олабавувањето на монетарната политика во текот на 2019 година беше одраз на поволните движења на девизниот пазар, малиот производствен јаз и умерената инфлација,
- солидниот раст на депозитите; кредитниот раст е солиден, а нефункционалните пласмани и натаму се на релативно ниско ниво
- надворешната позиција на економијата главно е во линија со среднорочните планови;
- банкарскиот систем и натаму е стабилен а Банките се високо капитализирани, ликвидни и профитабилни.

Во Септември 2019 година агенцијата Standard and Poor's ја потврди претходно доделената оцена за кредитниот рејтинг на Р.С. Македонија „BB-“. Изгледите за македонската економија се оценети како стабилни. Оцената за стабилност е резултат на рамнотежата меѓу ризиците за раст на јавниот долг и политичка нестабилност, како и позитивните изгледи за економски раст. Генералната оцена во извештајот од септември 2019 година, укажува дека економскиот раст се засилува, но политичките ризици и понатаму се присутни.

Агенцијата Fitch Ratings, како резултат на политичката стабилизација во земјата, на 01 јули 2019 го потврди кредитниот рејтинг „BB+“ и го промени изгледот на Македонија од негативен во позитивен. Промената на изгледот од негативен во позитивен се должи, покрај на политичката стабилизација и на напорите за контрола на буџетскиот дефицит, како и на кредибилната и кохерентната макроекономска политика во земјата. Во јануари 2020 година, го потврди кредитниот рејтинг за Македонија од „BB+“ со позитивен поглед. Согласно оцената на Fitch, клучните предности на македонската економија се однесуваат на долгогодишното одржување ниска инфлација, стабилниот економски раст и финансиската стабилност. Постигнатите предности се резултат на кохерентно водење на макроекономската и финансиската политика, како и конзистентноста во однос на политиката на одржување стабилен девизен курс на денарот. Дополнително, се укажува и дека во текот на минатата година се зголемија приливите врз основа на странските инвестиции, што е одраз и на зголемената доверба на инвеститорите.

Клучни макроекономски показатели:

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
БДП во % (реален раст) ***	2,3%	-0,5%	2,9%	3,6%	3,8%	2,4%	0,2%	3,0% ¹	3,1%(2м)
БДП / број на жители (евра) **	3.656	3.680	3.948	4.141	4.377	4.759	4.827	n.a.	n.a.
Индустриско производство (период/период) ***	3,3%	-6,6%	3,2%	4,8%	4,9%	3,5%	0,2%	5,4%	3,7%
Буџетски дефицит (мил евра) **	-187	-288	-313	-359	-315	-261	-275	-116	-288
Девизни резерви (мил евра) **	2.069	2.193	1.993	2.436	2.262	2.613	2.336	2.867	3.000
Стапка на невработеност ***	31,4%	31,0%	29,0%	28,0%	26,1%	23,7%	21,9%	20,8% ¹	17,1% ¹
Инфлација *	3,9%	3,3%	2,8%	-0,3%	-0,3%	-0,2%	1,4%	1,5%	0,8%
Каматна стапка на благајнички записи *	4%	3,75%	3,25%	3,25%	3,25%	3,75%	3,25%	2,50%	2,0%

Извори на податоци:

* Народна Банка на РСМ

** Министерство за финансии

*** Државен завод за статистика

¹ Податок со трет квартал од 2019 година

Просечната стапка на **инфлација** во периодот јануари - декември 2019 година изнесува 0,8% со очекување повторно да се зголеми на 1,5%.

Бруто домашниот производ (БДП) Според проценетите податоци на Државниот завод за статистика, стапката на раст на бруто-домашниот производ (БДП) за третото тримесечје од 2019 година изнесува 3.6 %. Економската активност во третиот квартал од 2019 во земјата исто така бележи солиден раст од 3,6%, што укажува на малку повисок раст од 3,4% од претходниот квартал. Ваквото нагорно отстапување главно се објаснува со повисокиот раст на извозот и со тоа поповолната нето извозна побарувачка, како и со повисокиот раст на јавната и личната потрошувачка, додека падот на бруто-инвестициите е поголем од очекуваниот. Согласно податоците објавени од страна на Државниот завод за овој период извозот на стоки и на услуги номинално се зголеми за 8,4%, а увозот на стоки и на услуги забележа зголемување во номинален износ од 10,9%. Финалната потрошувачка на домаќинствата вклучувајќи ги непрофитните институции кои им служат на домаќинствата, во третото тримесечје од 2019 година, номинално порасна за 4,6%, а нејзиното учество во структурата на бруто домашниот производ изнесува 65,6%. Дополнително, во кварталниот извештај на НБРМ се наведува дека расположливите високофреквентни податоци за четвртиот квартал упатуваат на продолжување на поволните движења во економијата.

Индексот на индустриското производство во декември 2019 година, во однос на декември 2018 година, изнесува 94,9, додека, пак, во периодот јануари-декември 2019 во однос на периодот јануари-декември 2018 година изнесува 103,7. Гледано по сектори, индустриското производство во секторот рударство и вадење на камен во декември 2019 година, во однос на декември 2018 година, бележи опаѓање од 24,2%, додека во секторот преработувачка индустрија бележи опаѓање од 3,1%, а во секторот снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација опаѓање од 12,1%.

Надворешно – трговска размена Трговскиот дефицит во периодот јануари-декември 2019 година изнесува 2.039 милиони евра, а покриеноста на увозот со извозот 76,4%. Во периодот јануари-декември 2019 година вредноста на **извезените стоки** изнесува 6.423 милиона евра и бележи раст од 9,6% во однос на истиот период од претходната година. Вредноста, пак, на **увезените стоки** во периодот јануари-декември 2019 година изнесува 8.463 милиони евра и бележи раст од 10,3% во однос на истиот период претходната година.

Економијата со солидни остварувања и во третиот квартал од 2019 година.

Трговската размена по производи покажува дека во извозот најголемо е учеството на катализаторите на носачи со благородни метали или нивни соединенија, сетовите на проводници за палење и слично, за возила, авиони или бродови, деловите на седишта и фероникелот. Од друга страна, пак, во увозот се најмногу застапени платината и легурите на платина, необработени или во прав, нафтените масла и маслата добиени од битуменозни минерали (освен сурови), пи керамички производи за лабораториска, хемиска и индустриска употреба

Според вкупниот обем на надворешнотрговската размена, најзначајните трговски партнери на Р.С. Македонија во 2019 година се: Германија, Велика Британија, Грција, Србија и Италија.

2. Банкарски сектор на Република Северна Македонија

Банкарскиот сектор на Р.С. Македонија, според последните јавно достапни податоци го сочинуваат петнаесет (15) банки и две (2) штедилници. Наспроти релативно големиот број на банки, банкарскиот сектор се карактеризира со висока концентрација. Согласно класификацијата на НБРСМ по групи на банки според нивната големина, според податоците заклучно со 31.12.2019 година, во групата на големи банки влегуваат 5 банки, во групата на средни банки има 7 банки и останатите 3 се мали банки. Големите банки партиципираат со 74,64% во вкупната актива на банкарскиот сектор, заклучно со 30.09.2019 г. (74,5% во 2018 година). Споредбено со податоците од 2018 година може да се заклучи дека учеството на големите банки во вкупната актива на секторот се зголемило за 0,14 процентни поени.

Кредитната активност на домашните банки, во рамките на основното макроекономско сценарио и натаму е важен фактор за поддршка на потрошувачката и инвестициските одлуки на приватниот сектор. Здравата солвентност и ликвидносната позиција на банките, истовремената тенденција да се зголеми профитабилноста, водат до стимулирање на кредитната понуда.

Според податоците објавени од страна на НБРСМ за монетарните движења заклучно со септември 2019 година вкупните кредити на годишно ниво, се намалија за 10,43%. Кај кредитите на корпоративниот сектор, во декември е остварен годишен раст од 5,2%. Кредитите на домаќинствата во декември забележаа, на годишна основа, раст од 29,28%.

Согласно податоците заклучно со декември 2019 година, депозитите бележеа пораст од 15% со скоро подеднакво учество на депозитите на нефинансиски друштва и на домаќинствата. Депозитите на домаќинствата во денари бележеа поголем пораст во однос на депозитите во валутна клаузула.

Во однос на каматните стапки, податоците на НБРСМ укажуваат дека со најновите остварувања просечната каматна стапка на вкупните кредитите изнесува 4,93%, додека пак, на депозитите е 1,45%.

Карактеристично е да се истакне дека, согласно показателите за работењето на Банките со 2019 година, нето-добивката по оданочување на банкарскиот сектор изнесува 109 милиони евра и бележи благ опаѓање во однос на 2018 г. од 27%, во споредба со 2017 година, кога изнесувала 106,6 милиони евра. Заклучно со 31.12.2019 стапката на поврат на просечната актива (ROAA) изнесува 1,3% (во 2018 година изнесувала 1,7%), а стапката на поврат на просечниот капитал (ROAE) изнесува 1170% (во 2018 година изнесувала 16,0%). Односот меѓу нето-каматниот приход и просечната актива, според податоците заклучно со 31.12.2019 година, на ниво на банкарскиот сектор во земјата, изнесува 2,9% (во 2018 година изнесувал 3,2%).

Во изминатите години, развојот на банкарскиот систем во Македонија бележи значителен прогрес. Годишната која што измина се карактеризираше со стабилен раст на депозитите, но и со значителен раст на кредитирањето, пред сè како одраз на напорите за поттикнување на растот на инвестициската активност во земјата. Во 2019 година продолжи процесот на стабилизација на економијата во целина.

Клучните показатели на работењето на банкарскиот систем во Р.С Македонија се прикажани во прегледот подолу:

<i>Во милиони евра</i>	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Вкупни средства на банкарски сектор	4.367	4.964	5.385	5.783	6.007	6.511	6.878	7.233	7.513	8.187	8.943
Годишна промена	7%	13,7%	8,5%	6,6%	4,7%	8,4%	5,6%	5,2%	3,9%	9,0%	8,45%
Вкупно нето кредити на банкарски сектор	2.555	2.737	2.943	3.104	3.281	3.613	3.967	4.216	4.494	4.880	5,233
Годишна промена	1,7%	7,1%	7,5%	5,5%	5,7%	10,1%	9,8%	6,3%	6,6%	8,6%	,6,75%
Вкупно депозити на клиенти на банкарски сектор	3.055	3.468	3.807	3.990	4.215	4.668	4.979	5.250	5.518	6.038	6.595
Годишна промена	3,7%	13,5%	9,8%	4,8%	5,6%	10,7%	6,5%	5,4%	5,1%	9,4%	8,45%
Капитал на банкарски сектор	498	524	595	641	677	704	745	768	814	884	980
Годишна промена	5,7%	5,2%	13,5%	7,7%	5,6%	4%	5,8%	3,0%	6,0%	8,6%	10%
Нето добивка на банкарски сектор	27	37	19	24	38	51	75	103	107	136	108
Годишна промена	-51.8%	37%	-48.6%	26.3%	58.3%	36,4%	47%	37,2%	3,9%	27,1%	-27,1%

3. Податоци за средниот курс на позначајните валути

Средниот курс на валутите во 2019, 2018, 2017, 2016, 2015, 2014, 2013 и 2012 година е следниот:

Валута	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
УСД	54,9518	53,6887	51,2722	58,3258	56,3744	50,5604	44,6284	46,6510
ЕУР	61,4856	61,4950	61,4907	61,4812	61,5947	61,4814	61,5113	61,5050
ЦХФ	56,5593	54,7742	52,5472	57,2504	56,9583	51,1152	50,1764	50,9106
ГБП	72,1577	68,1234	69,3087	71,8071	83,4617	78,5906	73,5429	75,2800

4. Халкбанк Скопје 2019 - основни показатели

- Зголемување на вкупните средства од 21,7%;
- Зголемување на нето кредитите од 14,1%;
- Одржување на стапката на нефункционални кредити од 0,7% во 2018 и 2019 година;
- Стапката на нето кредити во однос на вкупни депозити на крајот од 2019 изнесува 91,8%;
- Зголемување на депозитите на клиентите од 22,5%;
- Зголемување на депозитите на населението од 15,7%;
- Зголемување на депозитите на правните лица и останати депозити за 35,4%;
- Намалување на бројот на трансакции во платниот промет со странство за 12,8%;
- Зголемување на бројот на трансакции во платниот промет во земјата за 18%;
- Бројот на вработени на крајот од 2019 година изнесува 572;
- Остварен е позитивен финансиски резултат по оданочување во износ од 701.993 илјади денари, односно 11,4 милиони евра, што претставува зголемување од 6,8% во однос на 2018 година.

5. Број на вработени и квалификациона структура

На 31.12.2019 година Банката има 572 пријавени вработени во Р.С. Македонија. Квалификационата структура на вработените во Банката е следната.

	Д-р на науки	Магистри	ВСО	ВШО	ССО	Вкупно
Скопје	1	52	310	3	35	401
Битола	-	2	12		1	15
Прилеп	-	1	9	-	-	10
Струмица	-	1	11	-	-	12
Неготино	-	1	5	-	2	8
Гевгелија	-	2	4	-	2	8
Св. Николе	-	-	8	-	-	8
Ресен	-	1	5	-	-	6
Куманово	-		13	-		13
Гостивар	-	1	9	-	1	11
Тетово	-	2	14	-	-	16
Дебар	-	-	6	-	-	6
Охрид	-	-	9	-	-	9
Струга	-	-	6	-	1	7
Штип	-	2	8	-		10
Кавадарци	-	1	3	-	2	6
Кичево	-	1	5	-	-	6
Велес	-	3	4	-	1	8
Кочани	-	1	5	-	-	6
Радовиш	-	1	5	-	-	6
Вкупно	1	72	451	3	45	572

Обуки за вработените

Согласно Имплементацијата на Планот во 2019 година и усвоената стратегија за работа во оваа година, Банката во периодот јануари - декември 2019 година реализираше активности за подобрување на работењето, преку организација на повеќе внатрешни обуки и тоа:

- Воведна обука за нововработени – наменета за сите нововработени во Банката (во склоп на обуката спаѓаат: обука за спречување перење пари и финансирање тероризам, информациска сигурност, вовед во ИТ околина, обуки во делот на операции, маркетинг (корпоративни клиенти, МСП и население), управување со депозити, платежни картички, кредитирање, финансиско планирање и известување, управување со перформанси, односи со јавност, човечки ресурси, управување со квалитет, управување со ризици, управување со средства, ликвидност и тргување, меѓународно банкарство и финансиски институции, функционирање на филијала;
- Обука за креирање на документација за потрошувачки кредити од апликациите за кредитирање;
- Обука за запознавање со производите и системот на Халк Осигурување;
- Обука за Референти за банкарски операции за поддршка во делот на операции, работење со готови пари и усогласеност со прописи и спречување перење пари и финансирање тероризам;
- Обука - GGF 2019;
- Обука за Микро КДР Модул;
- Обука - Кредитирање на население;
- Обука за напреден Excel;
- Обука за Социјален инженеринг;
- Обука за Девизен платен промет, Платен промет во земјата/Операции и Усогласеност и СППфт;
- Обука за Оперативни менаџери и (Самостојни) референти за операции во делот на Кредитно депозитни операции; Платен промет во земјата/Операции и Информациски системи и техничка поддршка;
- Обука за нов производ во соработка со Халк Осигурување;
- Обуки во делот на безбедност на информацискиот систем:
 - E-learning BCP, BIA 2019;
 - Annual Acceptance of the Information Security Policy 2019.

Со цел усовршување на стекнатите работни квалификации и вештини, вработените од Банката учествуваа и на надворешни обуки, конференции, работилници, советувања и семинари и тоа:

- Developing ASP NET MVC 4;
- Central and Eastern European Forum 2019;
- Интеграција на маркетинг стратегија со општествена одговорност на компаниите;
- Обука во делот на осигурување неживот во соработка со Осигурителна компанија Уника;
- Обука за Autodesk Revit програм;
- Cisco Live Global Event;
- Обука и развој на човечките ресурси – креирање на додадена и употреблива вредност за организациите;
- Обука - Certified Credit Analyst CCA;
- Обука за континуирано професионално усовршување на овластени сметководители;
- Обука “Заштита на парите од фалсификување”;
- VISA – Operational Support Client Forum (OSCF);
- Посета и обука во Халкбанк Турција;
- Visa Annual Payments Regional Forum 2019;
- Обука во организација на Здружението за внатрешни ревизори на Македонија – Анализа и унапредување на деловни процеси;

- Семинар – “ОСИС новата регулатива на НБРСМ и законот за заштита на лични податоци”;
- Семинар – Законски рок за поднесување извештај на документи за ништење со изминати рокови на чување до Државен архив;
- 7th Annual Internal Audit Forum;
- Семинар – Управување со корпоративна безбедност (Corporate Security Management);
- EU Factoring and Commercial Finance Summit;
- Обука – СЕН;
- Обука - 20742: Identify with Windows Server 2016;
- Обука - 204883: Programming in C#;
- Обука - ITILv4;
- Обука - 20761: Querying Data with Transact-SQL;
- Technobank 2019;
- Обука - 20765 Provisioning SQL databases;
- Обука - VMware ICM 6.7;
- Обука во организација на Здружението на внатрешни ревизори на РС Македонија и Институтот за овластени ревизори на РСМ – Во чекор со предизвиците на ревизијата;
- EBRD Annual Meeting;
- Обука - ITIL Operation;
- Програма за континуиран професионален развој на сертифицирани внатрешни ревизори;
- Конференција – Средба на правниците;
- Webit Mastercard Conference;
- Семинар – “Подигнување на свеста за информациска безбедност (со посебен осврт на сајбер безбедноста) на компаниите како важен сегмент на корпоративните заштита”;
- 12та Конференција за плаќања и пазарна инфраструктура;
- Конференција за контролинг и планирање;
- Интернационална конференција за човечки ресурси;
- Семинар – How to motivate your employees;
- Information Technology Audit;
- Обука - Course 201762: Developing SQL Databases;
- Visa South East Europe Regional Business Forum;
- Marketing & PR Masterclass;
- Обука за корпоративни секретари;
- Балкански Претприемачки Самит;
- Обука во организација на Здружението на внатрешни ревизори на РС Македонија – Етиката и внатрешната ревизија;
- EFSE Meeting 2019;
- Семинар - Закон за практиканство;
- Обука за Заштита на лични податоци;
- Global HR Trends Summit;
- Masterclass Business Conference;
- Western Balkans Summit;
- Семинар – Financial support for micro and SM's for private equity financing;
- Конференција iBanking User Group;
- Форум – Преку соработка до побрз развој;
- Конференција за е-трговија;
- Integrated Marketing Communications Festival;
- Обука за континуирано професионално усовршување на овластени проценители;
- Конференција - VMworld 2019 Europe;
- Семинар - IFRS;
- Семинар - Incoterm Rules 2020;
- Семинар – “Premier Technology Event 2019”;
- Конференција - Check Point Security Tour Adriatic;
- Семинар - “Information Technology Audit”;

- Работилница за on-line, e-banking кредити и проекти – NF inova;
- Конференција - "Prevention and detection of business fraud";
- Annual Conference and visit – CROATIA Insurance;
- Обука за прва помош;
- Обука за здравје и безбедност;
- Обука за противпожарна заштита;
- Курсеви за изучување на турскиот јазик.

6. АНАЛИЗА НА БИЛАНСОТ НА СОСТОЈБА

Вкупната актива на Банката на 31 декември 2019 година изнесува 57.375.654 илјади денари или 933,2 милиони евра (во 2018: изнесува 47.143.796 илјади денари, односно 766,6 милиони евра).

Зголемувањето на Вкупната актива на годишно ниво изнесува 21,7%, (нето зголемување од 10.231.858 илјади денари или 166,4 милиони Евра во споредба со истиот датум 2018 година).

Структурата на Билансот на Состојба на 31.12.2019 година е како што следи:

Средства	Учество	Извори на средства	Учество
Кредити и побарувања на клиенти	65,6%	Депозити на клиенти	67,9%
Парични средства и парични еквиваленти	20,2%	Капитал и резерви	14,1%
Хартии од вредност и средства за тргување	9,0%	Останати позајмени средства	12,1%
Останати средства	1,7%	Депозити од Банки	4,5%
Основни средства	1,6%	Останати обврски	1,2%
Вложувања во придружени друштва	1,1%	Посебна резерва и данок	0,2%
Кредити на и побарувања од банки	0,9%		
Вкупно	100%	Вкупно	100%

Со состојба на 31.12.2019 каматоносната актива во вкупната актива учествува со 79,5%, додека каматоносната пасива во вкупната пасива учествува со 53,1%.

Показателот на нето кредити во однос на вкупни депозити на крајот од 2019 изнесува 91,8% (2018 година овој показател изнесуваше 98,5%). За целите на пресметка на овој показател во делот на депозити се вклучени депозити на клиенти и депозити на банки а во делот на кредити вклучени се кредитите на коминтенти и кредитите на Банки.

Кредити на коминтенти и банки

Вкупните нето кредити на Банката со состојба 31.12.2019 година изнесуваат 38.120.261 илјади денари, (620 милиони евра) и остварија пораст од 14,1% во однос на 2018 година.

Од вкупниот износ на кредити со состојба 31.12.2019, износот од 505.137 илјади денари претставуваат кредити дадени на банки.

Секторската распределба на бруто кредитите на коминтенти на Банката на 31.12.2019 година во износ од 37.615.124 илјади денари (620,5 милиони евра) е како следи:

Секторска поделба на кредити	Износ 000 МКД	Износ 000 евра
Нефинансиски друштва	20.682.466	336.379
Домаќинства	16.567.329	269.451
Нерезиденти	869.018	14.134
Држава	30.130	490
Вкупни бруто кредити	38.148.943	620.454

Со состојба на 31.12.2019 за кредитите на клиенти е пресметан кумулативен износ на исправка на вредноста во износ од 533.819 илјади денари (8,7 милиони евра).

Од аспект на рочната структура на кредитната база:

- Краткорочните кредити учествуваат со 18%, во износ од 6.873.634 илјади денари (111.793 илјади евра)
- Долгорочните кредити учествуваат со 82%, во износ од 30.741.490 илјади денари (499.979 илјади евра)

Во рамките на Нето краткорочните кредити е содржана тековната достасаност на долгорочните кредити во износ од 4.550.760 илјади денари (74.013 илјади евра).

Во износот на Нето вкупните кредити е вклучена обврската по пресметана камата за кредити во износ од 122.668 илјади денари (1.995 илјади евра).

Износот на сомнителни и спорни побарувања (ССП) со состојба на 31.12.2019 година изнесува 280.544 илјади МКД (4.563 илјади евра), додека споредено со 31.12.2018, кога нивната состојба била 246.709 илјади МКД (4.012 илјади евра), ССП бележат зголемување во износ од 33.835 илјади МКД (550 илјади евра), односно зголемување од 13,7%.

Платежни картички

Вкупниот број на платежни картички е прикажан во табелата која следи:

	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Visa Classic credit	19.193	18.791	21.244	22.664	24.214	22.818	18.473	12.852
Visa Business credit	333	347	334	368	354	258	184	108
Mastercard credit card	7.064	7.368	7.284	7.501	8.380	8.597	9.378	8.158
Master Business Revolving card	268	289	328	341	371	114	1	/
Mastercard credit Contactless card	10.276	10.196	8.879	9.077	8.083	6.572	3.267	/
Maestro debit card	1.453	13.291	13.706	39.261	37.400	41.518	33.348	25.847
Visa Electron debit card	38.803	56.132	61.261	69.166	62.541	57.285	46.066	33.475
Visa Gold credit card	880	887	919	906	346	308	265	97
Halkbank Co-branded	18	18	21	28	17	/	/	/
Visa Business Debit	2.833	2.167	2.043	1.253	568	/	/	/
Mastercard World Contactless	736	530	334	8	/	/	/	/
Mastercard Debit Contactless	59.212	45.272	28.910	/	/	/	/	/
Mastercard Business Debit	1.560	1.023	256	/	/	/	/	/
Visa PayWave Electron	20.124	4.259	/	/	/	/	/	/
Visa Platinum	3.846	1.486	/	/	/	/	/	/
Вкупно картички	166.599	162.056	145.519	150.573	142.274	137.470	110.982	80.537

Бројот на дебитни картички изнесува 127.831, додека бројот на кредитните картички изнесува 38.768.

Со растот на дебитните картички, забележано е зголемување во делот на трансакциите со дебитни картички кои достигнуа преку 7 милиони и 30,54% пораст, додека остварениот промет од 235,4 милиони еур е зголемен за 23,53%.

Користењето на кредитните картички во 2019-та бележи раст и зголемување на број на трансакции достигна над 933.000 трансакции со пораст од 11,71%, прометот бележи раст од 7,06%.

Клиентите на Банката, дел од нејзините услуги можат да ги користат преку мрежата на 133 банкомат од кои 27 се кеш-ин банкомати.

Во делот на број на ПОС терминали, пазарното учество е зголемено на 21,70% во септември 2019 и достигнат е број од 7.033 терминали со 31.12.2019. Опслужени се преку 22 милиони трансакции со раст од 25,72% и нивниот промет достигна износ од 210 милиони евра со раст од 16,75%.

Пазарните трендови се движат кон дигитализација и технолошки новитети. Банката го следи трендот и годинава се изврши успешна надградба и воведување на нови функционалности на електронското банкарство. Воведување на унапреден начин на најава преку дво-факторска автентикација согласно најновите стандарди за заштита на корисниците, зголемено ниво на сигурност при потпишување на налози се дел од новите функционалности. Бројот на корисници на е-банкарство бележат раст од 20, 23%, додека трансакциите преку овој канал имаат раст од 16%.

Халкбанк АД Скопје во 2019 година лансира и нова мобилна апликација ХалкЕко која има големо значење во однос на општествената одговорност на Халкбанк.

Превземените средства

Превземените средства на 31.12.2019 година се во износ од 2.261.120 денари (36.774 илјади евра).

Во текот на 2019 година Банката има преземено две средства (две земјишта во Р. Турција, а има продадено 3 средства, т.е. 3 недвижни имоти (деловен простор, земјиште и семејна кука). Согласно регулативата на НБРСМ, Банката еднаш годишно врши проценка на превземените средства.

Нематеријални и материјални средства за сопствени потреби

Сегашната вредност на основните средства на Банката со состојба 31.12.2019 е 914.139 илјади денари (14.868 илјади евра), од тоа 82.412 илјади денари (1.340 илјади евра) нематеријални и 831.727 илјади денари (13.527 илјади евра) материјални средства.

Состојба 31.12.2019		000 МКД		
	НАБАВНА ВРЕДНОСТ	АМОРТИЗАЦИЈА ДО 01.01.2019	АМОРТИЗАЦИЈА ВО 2019	СЕГАШНА ВРЕДНОСТ
ЛИЦЕНЦИ	107.604	69.153	7.453	30.998
СОФТВЕР	223.536	151.487	22.836	49.213
ВЛОЖУВАЊА ВО НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА ЗЕМЕНИ ПОД ЗАКУП	42.010	34.812	4.997	2.201
ВКУПНО НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА	373.150	255.452	35.286	82.412
ЗГРАДИ	645.538	174.675	16.121	454.741
ТРАНСПОРТНИ СРЕДСТВА	70.577	52.795	7.275	10.507
КОМУНИКАЦИСКА ОПРЕМА	23.405	9.636	2.562	11.207
ОПРЕМА ЗА ЛАДЕЊЕ И ГРЕЕЊЕ	51.268	40.975	3.159	7.134
МЕБЕЛ	90.231	74.524	4.764	10.942
АЛАРМНИ СИСТЕМИ/ПРОТИВПОЖАРНИ АПАРАТИ	29.682	22.865	1.213	5.605
ОПРЕМА ЗА РЕКЛАМИРАЊЕ	27.689	14.016	2.081	11.593
КОМПЈУТЕРСКА ОПРЕМА	586.762	402.779	38.108	145.875
ОСТАНАТИ СРЕДСТВА	65.335	23.754	4.364	37.217
ИНВЕСТИЦИИ ВО ТЕК	44.077	0	0	44.077
ИНВЕСТИЦИИ ВО ИЗНАЈМЕНИ СРЕДСТВА/ФИЛИЈАЛИ	199.256	88.363	18.064	92.829
ВКУПНО МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА	1.833.820	904.382	97.711	831.727
ВКУПНО ОСНОВНИ СРЕДСТВА	2.206.970	1.159.834	132.997	914.139

Останати средства

Останатите средства на 31.12.2019 година во вкупен износ од 977.417 илјади денари (15.898 илјади евра), ја има следната структура:

Поделба на средствата	Износ 000 мкд	Износ 000 евра
VISA	436.477	7.099
MASTER	225.893	3.674
Исплатени пензии	109.882	1.787
Однапред платени трошоци	63.116	1.027
Картично работење	54.672	889
Аванси за нематеријални средства	34.649	564
Побарувања за провизии и надомести	16.851	274
Останато	16.588	270
Залихи	8.211	134
Побарувања од купувачите	5.332	87
Побарувања по судски такси	4.981	81
Побарувања од вработените	575	9
Порамнување со Western Union	190	3
Вкупно:	977.417	15.898

За делот на останати средства е пресметана исправка на вредност во износ од 5.865 илјади денари (95,4 илјади евра).

Депозити од банки

Заклучно со 31.12.2019 година Банката има околу 160 илјади депозитни клиенти.

Депозитите од Банки со состојба 31.12.2019 година изнесуваат вкупно 2.600.118 илјади денари (42.288 илјади евра) од кои 86.279 илјади денари се депозити на домашни банки и 2.511.844 илјади денари депозит од Халк Банка Турција, како и 1.995 илјади денари редовни и ограничени девизни сметки на странски банки (Главница и камата).

Депозити на банки	2019	2018	% учество 2019	% учество 2018
Домашни банки	86.279	768.393	3,32%	25,08%
Странски банки	2.513.229	2.295.238	96,66%	74,90%
Ограничени депозити	610	610	0,02%	0,02%
Вкупно:	2.600.118	3.064.241	100%	100%

Депозити на коминтенти

Вкупната депозитна база на Банката со состојба 31.12.2019 година изнесува 38.943.370 илјади денари (633.374 евра), и оствари пораст од 26,2% во однос на 2018 година.

Согласно секторската распределба, депозитната база на Банката на 31.12.2019 година е како што следи:

Секторска поделба на депозити	Износ 000 мкд	Износ 000 евра
Нефинансиски друштва	16.766.235	272.686
Депозити на Население	16.607.757	270.108
Финансиски друштва (освен банки)	3.873.082	62.992
Депозити на непрофитни институции	806.840	13.122
Депозити на нерезиденти	834.658	13.575
Депозити на Држава и јавен сектор	54.798	891
Вкупно:	38.943.370	633.374

Од аспект на рочната структура на депозитната база:

- Краткорочните депозити учествуваат со 56%, во износ од 21.808.423 илјади денари (354.692 илјади евра);
- Долгорочните депозити учествуваат со 44%, во износ од 17.134.947 илјади денари (278.682 илјади евра).

Во рамките на краткорочните депозити е содржана тековната достасаност на долгорочните депозити во износ од 7.124.359 илјади денари (115.870 илјади евра).

Во износот на вкупните депозити е вклучена обврската по пресметана камата за депозити во износ од 130.154 илјади денари (2.117 илјади евра).

Други позајмени средства (Обврски по кредити)

Кредитните линии од меѓународните финансиски институции претставуваат значаен дел од вкупните извори на средства на Банката и на крајот од 2019 година изнесуваат 6.967.383 илјади МКД (113 илјади евра), (12,12% од вкупните извори на средства и обврски на Банката - вкупни обврски и капитал).

Со кредитната линија од ГГФ (Green for Growth Fund) се подржуваат инвестициите во модерни ефикасни технологии кои имаат голем економски потенцијал. Кредитот обезбеден од ГГФ и овозможува на Халкбанк - преку своите Еко-кредитни производи, зголемување на опсегот и обемот на финансирање на проектите за енергетска ефикасност (ЕЕ), какви што се замената на енергетски неефикасните системи за снабдување со топлина и надградувањето на надворешната сидна и покривна инсталација, системите за греење и осветлување и останати уреди. Кредитните производи за ЕЕ кои се насочени кон деловните клиенти вклучуваат и замена и/или надградување на енергетски неефикасната производна опрема и останатиот дел од опремата кој се користи во текот на производните процеси. Кредитот од ГГФ, исто така, ќе го олесни и пристапот до кредити во руралните области и ќе овозможи замена и модернизирање на застарената опрема за земјоделство.

Соработката со ЕФСЕ е во делот на обезбедување долгорочни инвестициски кредити кои ќе ги задоволат финансиските потреби на микро и малите претпријатија. Покрај овој аранжман кредитот ја зајакнува способноста на Халкбанк да понуди соодветно структурирани кредитни производи за домување, наменети за населението. Соработката помеѓу Халкбанк и ЕФСЕ датира уште од 2006 година, во тоа време Фондот обезбеди финансиски средства за кредитирање на домаќинства со ниски приходи, како и микро и мали претпријатија и ја поддржа стратешката насоченост на Халкбанк кон овие сегменти од пазарот.

Со фондот на ЕБРД преку финансирање на трговијата се придонесува за проширување на кредитната активност на Банката во доменот на поддршка увозно-извозно ориентираните компании.

Во текот на 2019 година, продолжи успешната соработка со МБПР (Македонска банка за поддршка на развојот). Во рамки на активностите за зголемена поддршка на работењето на малите и средни претпријатија, банката обезбеди средства од кредитната линија ЕИБ наменета за финансирање на мали и средни претпријатија и приоритетни проекти, кредитната линија на КФВ (германската развојна банка) наменета за проекти на микро, мали и средни претпријатија, како и учество во програмата за кредитирање на развојот на микро, мали и средни претпријатија, поддршка на извозот и за трајни обртни средства.

Во периодот на ограничени можности за изнаоѓање на поволни извори за развој на земјоделието, со оваа кредитна линија од Земјоделскиот кредитен дисконтен фонд (ЗКДФ) ќе се овозможи подобрување на пристапот на земјоделците кон долгорочните и краткорочните кредити, како на малите и средни претпријатија чија основна дејност е преработка и извоз на земјоделски производи.

Халкбанк продолжи со реализација на Проектот за самовработување, мерка за самовработување преку кредитирање со цел заинтересираните невработени лица да се обучат за претприемништво и да регистрираат сопствен бизнис во различни сектори: агробизнис, занаетчиство, лични услуги, трговија, производство, туризам и сл.

Во текот на годината редовно се сервисираат обврските по постојните кредитни линии од домашните и странските кредитори.

Банката континуирано се стреми да најде побрзи и поефикасни решенија за задоволување на специфичните потреби на клиентите. Банката има воспоставено коресподентски односи со повеќе од 400 банки. Преку 11 банки од 7 различни земји, банката врши трансакции преку 20 сметки во 11 различни валути.

За задоволување на растечките потреби на своите клиенти покрај соработката со постоечките коресподентски банки, Банката воспоставува односи со Банки преку одобрување на лимити за соработка во делот на финансирање на трговија и тргување со финансиски инструменти.

Останати обврски

Најголемиот дел од останати обврски се однесува на:

Видови на обврски	Износ 000 мкд	Износ 000 евра
Порамнување со ВИСА	308.284	5.014
Порамнување со Мастер	133.618	2.173
Нераспределен девизен прилив	101.162	1.645
Разграничени приходи од претходна година	62.460	1.016
Останато	23.077	375
Обврски од картично работење	19.333	314
Основачки влог на фирми	14.945	243
Нераспределен денарски прилив	4.511	73
Останати даноци и придонеси	3.672	60
Добиени аванси	1.537	25
Обврски кон добавувачите	759	12
Пресметани трошоци	95	2
Обврски за провизиите и надоместите	21	1
Вкупно:	673.474	10.953

Потенцијални и превземени обврски

Банката обезбедува финансиски гаранции и акредитиви.

Вкупните потенцијални обврски на Банката на 31.12.2019 година изнесуваат 20.827.700 илјади денари (338.741 илјади еур), за кои е обезбедена посебна резерва во износ од 17.716 илјади денари (288 илјади еур).

Видови на потенцијални и превземени обврски	Износ 000 мкд	Износ 000 евра
Превземени обврски за кредитирање и неискористени кредитни лимити	13.312.365	216.512
Платежни непокриени гаранции	3.686.606	59.959
Чинидбени непокриени гаранции	1.853.037	30.138
Неискористени лимити на кредитни картички	616.140	10.021
Непокриени акредитиви	585.648	9.525
Неискористени пречекорувања по тековни сметки	438.663	7.134
Издадени покриени гаранции и акредитиви	274.221	4.460
Покриени акредитиви	61.020	992
Вкупно:	20.827.700	338.741

7. АНАЛИЗА НА БИЛАНСОТ НА УСПЕХ

Во периодот јануари - декември 2019 Банката регистрираше позитивен финансиски резултат пред оданочување во износ од 780.284 илјади денари или 12,7 милиони Евра.

По пресметаната даночна обврска за непризнаените даночни расходи и Данокот на Добивка во износ од 78.290 илјади денари (1,3 милиони евра), Банката оствари позитивен финансиски резултат по оданочување во износ од 701.993 илјади денари или 11,4 милиони Евра.

Вкупните приходи за 2019 г. изнесуваат 2.061.049 илјади МКД (33.521 илјади еур) и се со следната структура:

Поделба на приходите	2019			2018			% промена
	Износ 000 мкд	Износ 000 евра	% учество	Износ 000 мкд	Износ 000 евра	% учество	
Нето приходи од камата	1.595.511	25.949	77,4%	1.483.537	24.128	75,7%	1,7%
Нето приходи од провизии	331.470	5.391	16,1%	325.567	5.295	16,6%	-0,5%
Нето курсни разлики	62.378	1.015	3,0%	53.005	862	2,7%	0,3%
Нето приходи од тргување	719	12	0,0%	(992)	(16)	-0,1%	0,1%
Други приходи	70.971	1.154	3,4%	99.125	1.612	5,1%	-1,6%
Вкупно приходи;	2.061.049	33.521	100%	1.960.242	31.881	100%	
Поделба на расходите	Износ 000 мкд	Износ 000 евра	% учество	Износ 000 мкд	Износ 000 евра	% учество	% промена
	Износ 000 мкд	Износ 000 евра	% учество	Износ 000 мкд	Износ 000 евра	% учество	
Исправка на вредноста на Финансиските средства	(64.711)	(1.052)	4,8%	(114.731)	(1.866)	8,8%	-4,0%
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства	(590)	(10)	0,0%	(3.112)	(51)	0,2%	-0,2%
Трошоци за вработените	(577.685)	(9.395)	42,5%	(516.817)	(8.405)	39,7%	2,8%
Амортизација	(151.503)	(2.464)	11,1%	(142.614)	(2.319)	10,9%	0,2%
Останати расходи од дејноста	(486.277)	(7.909)	35,8%	(453.843)	(7.381)	34,8%	1,0%
Данок на добивка	(78.290)	(1.273)	5,8%	(72.029)	(1.171)	5,5%	0,2%
Вкупно расходи;	(1.359.056)	(22.103)	100%	(1.303.146)	(21.193)	100%	

Нето приходи од камата

Нето приходите од камата во 2019 година изнесуваат 1.595.511 илјади денари, односно 26 милиони евра. Во однос на 2018 година нето каматниот приход бележи зголемување од 7,5%.

Вкупните приходи од камата за 2019 година изнесуваат 2.072.367 илјади денари (33,7 милиони евра), односно зголемување во однос на 2018 година од 8,4%.

Вкупните расходи од камата за 2019 година изнесуваат 476.856 илјади денари (7,8 милиони евра), односно зголемување во однос на 2018 година од 11,5%.

Во структурата на приходите од камати, најголемо учество имаат:

- приходите од камата за кредити на и побарувања од комитенти во износ од 1.926.177 илјади денари (31,3 милиони евра);
- приходи од камата од вложувања во хартии од вредност во износ од 79.448 илјади денари (1,3 милион евра);
- приходи од камата на парични средства и парични еквиваленти во износ од 54.859 илјади денари (892 илјади евра);
- приходи од камата од кредити и побарувања од банки во износ од 4.581 илјади денари (75 илјади евра) и од
- наплатена нефункционална камата (на нето основа) износ од 7.302 илјади денари (119 илјади евра).

Во структурата на расходите од камата, најголемо е учеството на:

- расходи за камата по депозити на комитенти во износ од 348.358 илјади денари (5,7 милиони евра);
- расходи за камата за обврски по кредити (позајмици, кредитни линии) во износ од 118.163 илјади денари (1,9 милиони евра);
- останати расходи (платени камати за задолжителна резерва) во износ од 6.342 илјади денари (103 илјади евра);
- расходи за камата на депозити на банки во износ од 3.993 илјади денари (65 илјади евра).

Согласно секторската анализа на приходите од камата, најголемо е учеството на население 46,6%, нефинансиски друштва 44,5%, држава 4%, банки 2,9%, нерезиденти 1,7% и остатокот од 0,3% отпаѓа на исправката на нефункционална камата.

На страната на расходите од камата, согласно секторската анализа, најголемо е учеството на останати финансиски друштва (небанкарски) 31,2%, население 31,2%, нефинансиски друштва 21,3%, банки 12,7%, непрофитни институции кои им служат на домаќинства 2% и нерезиденти 1,6%.

Нето приходи од надоместоци и провизии

Нето приходите од провизија на крајот од 2019 изнесуваат 331.470 илјади денари односно 5,4 милиони евра. Годишниот нето приход од провизија во 2019 е поголем од нето приходот за 2018 поради зголемување на бројот и сумата на трансакции во 2019 година.

Вкупните приходи од провизии и надоместоци за 2019 година изнесуваат 729.752 илјади денари (11,9 милиони евра), додека вкупните расходи од провизии изнесуваат 398.282 илјади денари (6,5 милиони евра).

Во структурата на Вкупните приходи од провизија, најголемо учество имаат провизиите од платен промет во земјата и странство во износ од 265.809 илјади денари (4,3 милиони евра), провизии за трансакции на ПОС терминали во износ од 181.862 илјади денари (3 милиони евра), активностите поврзани со кредитирање на безготовински кредити (акредитиви и гаранции) во износ од 53.401 илјади денари (869 илјади евра), еднократен надомест за картички во износ од 44.389 илјади денари (722 илјади евра), приходи од кредитирање во износ од 43.001 илјади денари (699 илјади евра), депозити во износ од 30.097 илјади денари (489 илјади евра), MASTER надомест во износ од 23.324 илјади денари (379 илјади евра), VISA надомест во износ од 23.324 илјади денари (379 илјади евра), трезорско работење во износ од 11.828 илјади денари (192 илјади евра), провизии за трансакции на АТМ во износ од 5.924 илјади денари (96 илјади евра), комисииски и доверителски активности во износ од 573 илјади денари (9 илјади евра) и други провизии и надоместоци во износ од 46.220 илјади денари (752 илјади евра).

Во структурата на расходите од провизии и надоместоци, најголемо е учеството на трошоци и провизии за ВИСА И МАСТЕР во износ од 330.726 илјади денари (5,4 милиони евра) и платен промет во земјата и странство во износ од 57.119 илјади денари (929 илјади евра).

Согласно секторската анализа на приходите од провизии, најголемо е учеството на нефинансиски друштва 67,8%, население 22,9%, нерезиденти 6,8%, банки 2,4% и остатокот од 0,1% отпаѓа на непрофитни институции кои им служат на домаќинства, држава и останати финансиски друштва.

На страната на расходите од провизии и надоместоци, согласно секторската анализа, најголемо е учеството на нерезиденти 89,4%, банки 6,8% и останати финансиски друштва (небанкарски) 3,8%.

Нето приходи од тргување

Во 2019 нето приходите (расходи) од тргување изнесуваат 719 илјади денари (11,7 илјади евра). Овие расходи се однесуваат на добивка/загуба од промените на објективната вредност на должничките хартии од вредност (на нето основа), како и приходи од камата од средствата од тргување.

Курсни разлики

Во 2019 година добивката од курсни разлики изнесуваше 62.378 илјади денари (1 милион евра).

Предмет на пресметување на курсни разлики се сите средства и обврски евидентирани во странска валута, како и средствата и обврските искажани во денари со девизна клаузула.

Останати приходи

Останатите приходи изнесуваат 70.971 илјади денари, односно 1.2 милиони евра. Тоа главно се должи на:

- Наплатени претходно отпишани побарувања во износ од 25.031 илјади денари (407 илјади евра);
- Мастер кард кампања во износ од 13.569 илјади денари (221 илјади евра);
- Капитална добивка од продажбата на недвижности и опрема, како и превземени средства врз основа на ненаплатени побарувања во износ од 8.834 илјади денари (144 илјади евра);
- Дивиденда од капиталните инструменти во износ од 5.474 илјади денари (89 илјади евра);
- Ослободување на резервирања од превземени средства во износ од 2.952 илјади денари (48 илјади евра);

- Приход од наплатено осигурување по основ на штета во износ од 2.581 илјади денари (42 илјади евра);
- Останати приходи во износ од 2.548 илјади денари (41 илјади евра).

Оперативни трошоци

Вкупните оперативни трошоци во 2019 година во износ од 1.215.464 илјади денари (19,8 милиони евра) и вклучуваат:

- Трошоци за вработените во износ од 577.685 илјади денари (9.395 илјади евра);
- Останати расходи од дејноста во износ од 486.277 илјади денари (7.909 илјади евра); и
- Амортизација во износ од 151.503 илјади денари (2.464 илјади евра).

Во однос на минатата година, оперативните расходи се поголеми за 9,2%.

Трошоците за плати и надоместоци на вработените претставуваат 48% од вкупните оперативни трошоци (во 2018 година учеството е 46% од вкупните оперативни трошоци).

Во групата останати расходи од дејноста, најголемо учество имаат трошоците за материјали и услуги 44,6%, административни и трошоци за маркетинг 16,9%, трошоци за кирии 13,5%, премиите за осигурување на депозити 7,9%, премии за осигурување на имотот и на вработените 6,5% и останати 10,6%.

Вкупните оперативни трошоци во однос на вкупните нето приходи (Cost income ratio) изнесуваат 59% (во 2018: година 56,8%).

8. Политика на управување со ризикот

Деловните активности на Банката беа изложени на различни ризици од финансиски карактер. Овие активности вклучуваат анализа, оценување, управување со ризиците итн. Банката прави напори да се постигне соодветна рамнотежа меѓу ризикот и бенефитите и да обезбеди минимизација на потенцијално негативните ефекти врз финансиската успешност на Банката.

Целта на политиката за управување со ризиците е да ги идентификува и анализира овие ризици, да воспостави соодветни лимити и контроли на ризикот, како и следење на ризиците преку сигурен и современ информациски систем.

Банката редовно ги ревидира политиките за управување со ризиците во согласност со пазарните услови, производите и најдобрата практика.

Управувањето со ризиците на стратешко ниво се остварува од страна на членовите на Надзорниот Одбор и Управниот Одбор на Банката.

Системот на управување со ризици во банката се состои од 3 нивоа и тоа:

Преземање на ризик

Мерење и следење на ризикот

Внатрешна контрола и ревизија

Активностите кои што се преземаат на секое едно ниво се во согласност со политиките одобрени од страна на Надзорниот одбор како и плановите за работа на поединечните организациони делови вклучени во поединечните нивоа.

Банката во системот за управување со ризици ги опфаќа најмалку следниве видови ризици:

- Кредитен ризик, вклучувајќи го и ризикот на земја и ризикот на другата договорна страна;
- Ризикот од концентрација на изложеноста на банката;
- Ликвидносниот ризик;
- Валутниот ризик;
- Пазарниот ризик;
- Ризикот од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности;
- Оперативниот ризик;
- Интерно утврдување и процена на потребната адекватност на капиталот.

Кредитен ризик

Кредитниот ризик претставува ризик од загуба за Банката поради неможноста клиентот да ги измирува своите обврски спрема неа во договорениот износ и/или во договорените рокови.

Политиките и процедурите за управување со кредитниот ризик се сеопфатни, односно го опфаќаат процесот од одредување на стратегијата (планот) за кредитирање, одобрувањето на кредитите, кредитната администрација, мерење на кредитниот ризик, управување со проблематичните кредити.

Врз основа на одлуката од Надзорниот Одбор на Банката со број 02-8220/1 од 08.06.2012 година, како и врз основа на записникот за седницата на Надзорниот Одбор на Банката, во процесот за кредитирање покрај модулот СЛАТ, донесена е и одлука за прифаќање на модулот за финансиска анализа на КДР, Предлог (Онерге), Формуларот за Известување за Кредитен Лимит и Рокот за Ревизија на Кредитен Лимит (ТЕБЛІЃ). Со одлуката на Надзорниот Одбор на Банката со број 02-651/1 од 11.01.2018 година, како и врз основа на записникот за седницата на Надзорниот Одбор на Банката донесена е и одлука за прифаќање на модулот за финансиска анализа Микро КДР. Со истите се врши подобрување на кредитниот процес во делот на кредитната анализа, одлучувањето по кредитите и управувањето со кредитниот процес.

Исто така, значен дел од кредитниот процес е признавањето и мерењето на кредитните загуби за што Банката одредува методологија за класификација на активните билансни и вонбилансни ставки според степенот на ризичност. При тоа Банката ги има предвид:

- Кредитната способност на клиентот;
- Уредноста во измирувањето на обврските од страна на клиентот;
- Квалитетот на обезбедувањето.

Ризичната категорија се доделува на почетокот на кредитирањето и се проверува месечно. Како дел од следењето на кредитното портфолио се прават извештаи за изложеноста по ризични категории, се следи усогласеноста со интерните лимити за изложеност по дејности, кредитни производи, по градови, изложеноста на ризик на земја, и се анализира секое влошување на квалитетот на портфолиото. Банката редовно врши стрес-тестирање на кредитниот ризик со користење на различни претпоставки заради оцена на влијанието на еден или повеќе внатрешни или надворешни фактори на ризик.

Банката воспоставува систем за следење и управување со проблематичните кредити. За таа цел одредува критериуми и индикатори за постоење на проблематични кредити и правила за справување со проблематичните кредити.

Согласно интерно поставените лимити, нефункционалните кредити не треба да надминуваат 5% од вкупните кредити. Со состојба на 31.12.2019 година учеството на нефункционалните кредити во вкупните кредити на Банката е 0, 7%, (2018: 0, 7%).

Пазарен ризик

Пазарниот ризик се дефинира како потенцијална загуба која се јавува како последица од промените на вредноста на средствата и обврските или приходите кои се под влијание на промените на пазарните услови како што се пазарните цени односно каматните стапки, девизните курсеви и средства.

Банката воспоставува политики и процедури за управување со пазарниот ризик кои одговараат на природата, големината и сложеноста на финансиските активности кои ги врши. Банката ја следи изложеноста на пазарниот ризик според видот на трансакциите, организациските делови, видот на финансискиот инструмент, како и од аспект на почитувањето на утврдените законски и интерни лимити.

За правилно управување и контрола на пазарниот ризик неопходно е негово точно и навремено мерење. Банката врши оценка на загубите кои би настанале при нормални пазарни услови и загубите кои би настанале при вонредни услови.

Добиените резултати од мерењето на пазарните ризици се користат за одредување на нивното влијание врз висината на сопствените средства и финансискиот резултат.

Ликвидносен ризик

Ликвидносниот ризик претставува ризик банката да не може да обезбеди доволно средства за намирање на своите краткорочни обврски во моментот на нивното достасување, или истите да ги намира со многу повисоки трошоци.

Управувањето со ликвидносниот ризик подразбира идентификување, мерење, следење и контрола на приливите и одливите на сите видови на средства и извори на средства.

За идентификување и мерење на ликвидносниот ризик, Банката во интерните политики и процедури воспоставува различни пресметковни и аналитички методи во кои се употребуваат индикатори со цел рано предупредување доколку постои можност за настанување на проблем со ликвидноста. Утврдените индикатори се одржуваат на одредено ниво во согласност со лимитирачки интервали или коефициенти кои редовно се ревидираат и доколку е потребно се ажурираат.

Следењето на индикаторите е на дневна, месечна, квартална и годишна основа преку соодветни законски и интерни извештаи. Исто така за следење на ликвидносниот ризик се подготвуваат проекции на очекуваните парични текови (приливи и одливи).

Во рамките на управувањето со ликвидносниот ризик, Банката донесува План за управување во вонредни услови и врши редовно стрес тестирање на изложеноста на ликвидносен ризик со примена на сценарија со различен интензитет. Цел на планот е да ги заштити депонентите, кредиторите и акционерите на Банката и да воспостави насоки и упатства за идентификување и управување со можните сериозни ликвидносни проблеми. Овој План треба да се ревидира најмалку еднаш годишно.

Ризик од промена на каматни стапки

Ризикот од промена на каматните стапки се дефинира како можност од неповолно влијание врз нето каматниот приход и вредноста на активата и/или пасивата, предизвикана од промената на нивото на каматната стапка. Банката управувањето со овој ризик воглавно го насочува кон портфолиото на банкарски активности.

Банката има јасно дефинирани политики и процедури за лимитирање и контрола на ризикот од промена на каматните стапки што вклучува и редовно вршење на стрес тестирање.

Промените во опкружувањето во кое работи Банката, како и влијанијата од финансиските случувања пошироко, имаат соодветна рефлексija врз каматната политика којашто Банката ја креира и води.

Валутен ризик

Валутниот ризик претставува ризик од потенцијални загуби кои можат да настанат поради неповолните движења односно промени во меѓувалутните курсеви на странските валути и македонскиот денар и/или промена на вредноста на денарот во однос на вредноста на странските валути.

Банката воспоставува систем за управување со валутниот ризик и редовно врши следење, прилагодување и унапредување на процесите поврзани со валутниот ризик на начин кој ќе биде соодветен на обемот, видот и комплексноста на активностите во девизи и денари со девизна клаузула кои ги врши или планира да ги врши.

Банката воспоставува лимити на нејзината изложеност на валутен ризик за да се осигура дека преку нивното редовно следење нема да го надмине нивото на прифатлив ризик. Во одредени моменти при актуелни или очекувани движења кои ги диктира пазарот, Банката може времено да ги ограничи/стомира своите активности во определена валута со цел избегнување на можниот негативен ефект врз билансите.

Стратегиски ризик

Стратегискиот ризик е ризик врз добивката или сопствените средства на Банката кој произлегува од промените во деловното опкружување, негативни деловни одлуки, несоодветна имплементација на одлуките или недоволната респонзивност на Банката на промените во деловното опкружување.

Банката внимателно ќе ги формулира стратегиските и деловните планови, со цел тие преку органите на управување и соодветна внатрешна инфраструктура да бидат ефективно имплементирани. Внатрешната инфраструктура вклучува разбирлива организациска структура, квалитетен персонал, значаен процес на буџетирање, ефективен и благовремен менаџмент информациски систем и системи за следење и контрола кои ги исполнуваат бизнис целите и ефикасно управуваат со работата во Банката. Поставените бизнис цели треба да се конзистентни со капацитетот на Банката, нејзиниот потенцијал, пазарното учество и конкурентското опкружување.

Репутациски ризик

Репутацискиот ризик е дефиниран како ризик врз добивката или сопствените средства на банката кој произлегува од неповолните оценки за банката од страна на дел од клиентите, договорните страни, доверителите, акционерите, инвеститорите или супервизорите.

Управувањето со репутацискиот ризик на Банката се фокусира и покрива бројни важни области од нејзиното работење, како што се: усогласеност со регулативата, корпоративно управување/управување со човечки ресурси, фискална транспарентност, внатрешни контроли и процедури, надворешна комуникација, мерење на задоволството на клиентите, заштита на тајноста на податоците на клиентите и сл.

Со цел да ја зачува својата репутација Банката развива и одржува систем за управување со репутацискиот ризик кој е составен од интерни процедури, кои вклучуваат и постапување по поплаките од страна на клиентите, соодветна организациона структура и систем на Внатрешна Ревизија и Внатрешна Контрола.

Извештај за добиените поплаки и постапувањето по нив на квартално ниво се доставува до Одборот за управување со ризици, УО и НО.

Во текот на 2019 г. Банката нема значителна изложеност на репутациски Ризик.

Оперативен ризик

Ризикот од загуба поради несоодветни или слаби внатрешни процеси, несоодветни лица и несоодветни или слаби системи во банката и надворешни настани претставува оперативен ризик за Банката. Оперативниот ризик го вклучува и правниот ризик, ризикот од перење пари и финансирање на тероризам, ризикот од несоодветноста на информативните системи и други оперативни ризици

Заради минимизирање и контрола на оперативниот ризик во своето работење, Банката изготвува правила и процедури за работа во секој сектор или дирекција, а секој вработен во банката без разлика на нивото на одговорност кое го има, должен е да ги спроведува истите во своето работење.

Банката воспоставува систем за управување со оперативниот ризик кој ги опфаќа сите материјални настани кои што претставуваат изложеност на Банката на оперативен ризик. Таа го идентификува оперативниот ризик својствен за сите видови на трансакции, активности, процеси, производи и системи. Исто така прави проценка на овој ризик при воведувањето на нови производи или процеси.

Мерењето на оперативниот ризик подразбира проценка на веројатноста да се случи непосакуван настан и трошокот кој ќе го предизвика тој настан.

Идентификувањето на оперативниот ризик претставува препознавање на настаните кои можат да бидат потенцијален извор на оперативен ризик.

Следењето на оперативниот ризик е континуиран и интегриран процес кој подразбира активно учество на сите вработени, интегрирана интерна и екстерна контрола, периодично оценување и редовно известување.

Банката воспоставува план за непрекинатоство во работењето и план за вонредни услови. Планот за непрекинатоство во работењето има за цел да овозможи расположливост на помошните капацитети наменети за вонредни ситуации во најкраток можен рок. Планот за вонредни услови е составен дел на планот за непрекинатоство во работењето и ги дефинира техничките и организациските мерки и активности за повторно воспоставување, односно продолжување на работењето и минимизирање на последиците од деловниот прекин, односно од нарушувањето на условите за работа. Планот за непрекинатоство во работењето редовно се тестира на годишна основа, за што по потреба се ажурираат актите каде што се дефинирани техничките и организациските мерки за повторното воспоставување односно продолжување на функционирањето на деловните процеси.

Интерно утврдување и оценка на потребната адекватност на капиталот

Стапката на адекватност на капиталот претставува однос помеѓу сопствените средства на банката и активата пондерирана според ризиците.

Банката воспоставува систем за утврдување на интерниот капитал за покривање поединечните ризици преку:

- Идентификување, мерење или оценка на материјалните ризици;
- Задоволително ниво на капитал во однос на севкупниот профил на ризичност на Банката;
- Негова вклученост во системот за управување со ризици, како и понатамошно унапредување на тој систем.

Банката врши анализа на тековните и идните потреби од сопствени средства најмалку еднаш годишно и при секоја значајна промена на профилот на ризичност. При тоа тековните и идните потреби од сопствени средства треба да се најмалку на нивото утврдено согласно методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот пропишана од НБРСМ.

Согласно Методологијата на НБРСМ, сопствените средства на Банката на 31.12.2019 година изнесуваат 7.439.98 илјади денари, а стапката на адекватност на капиталот со 31.12.2019 година изнесува 15.28%.

9. Информатичка технологија

Во тек на 2019 Банката продолжи со унапредување на своите информациски системи од аспект на подобрена функционалност, оптимизација и контрола на доверливоста, интегритетот и расположливоста на истите.

Значајни проекти поврзани со информатичката технологија а кои вклучија и многубројни ресурси во Банката се:

- Надградба на Системот за Електронско Банкарство (WEB и мобилна апликација) за Физички и Правни лица;
- Надградба на Енкрипторите за авторизација и персонализација на трансакциите со картички;
- Надградба на СВИФТ системот согласно новите регулаторни измени;
- Воспоставување на VISA Pay wave кредитни картички;
- Воведување на систем за управување со Документи (Document Management system);
- Надградба на БИ системот;
- Воведување на систем за интерен скоринг на клиенти;
- Воведување на систем за ИП Телефонија;
- Надградба на Телекомуникациските линии на Банката (Примарните и Секундарните);
- Воведување на Pre-Production околина во Центарот за процесинг на картички;
- Виртулизација на одредени Физички сервери;
- Воведување на Контакт Центар систем;
- Зголемување на бројот на сервисите поддржани на секундарната локација на Банката;
- Воведување на функционалност за Онлајн орочување на депозит на EBanking Физички лица;
- Воведување на систем за контрола на пристап на мрежа(Network Access Control);
- Надградба на Базата на податоци на Главниот Банкарски систем со последна стабилна верзија на SQL Server 2016 Enterprise;
- Надградба на Системот за размена на електронски пораки (Exchange server) со последна стабилна верзија на Exchange Server 2016 Enterprise;
- Надградба и проширување на Виртуелната околина на системот за процесирање на картички со дополнителни нови сервери;
- Проширување на Виртуелната околина со дополнителен сервер за системите во Корпоративната мрежа;
- Воведување на High availability на системот за онлајн процесирање на трансакции со картички –Otha Module со креирање на 2 Otha сервера во кластер мод;
- Надградба на Серверските заштитни ѕидови Firewalls на последна стабилна верзија на CheckPoint version 80.30;
- Надградба на системите за Спречување перење на пари и Финансирање на Тероризам со најнова стабилна и препорачана верзија од вендорот (Siron AML,Siron Embargo и Siron KYC);
- Воведување на систем за автоматско водење на ИТ средства и Мониторинг (IT Asset Management & Monitoring);
- Воведување на систем за Mobile Wallet(Master & Visa);
- Надградба на системот за ревизорска трага на Главниот Банкарски систем на најнова верзија на SQL 2016 (Digitrust system);
- Надградба на Системот за Видео конференција;

- Надградба на системот за генерирање на податоци за Македонско Кредитно Биро со можност за автоматско достава на дневно ниво;
- Надградба на Sharepoint порталот на Банката на последна стабилна верзија на Microsoft Sharepoint 2016;
- Воведување на систем за ИФРС9;
- Воведување на систем за Assets and Liability Management – ALM;
- Воведување на систем за Risk Weight Assets Management – RWA;
- Воведување на систем за FATCA compliance;
- Имплементација на Стратегијата за справување со ризиците поврзани со компјутерски напади во дигиталниот простор – основно ниво на спремност;
- Воведување на систем за заштита на работни станици и сервери од малициозен софтвер (Advanced Persistent Treat - APT);
- Надградба на систем за откривање ранливости на системот (Qualys).

Со цел усогласување на работата на центарот за процесирање на картички со барањата на картичните брендови, Банката спроведе активности за ре-сертификација согласно стандардот Payment Card Industry Data Security Standard (PCI DSS).

Политиката за информациска сигурност е основен документ на Системот за управување со информациска сигурност (СУИС) во Банката. Во Политиката е искажана посветеноста на Менаџментот на Банката за обезбедување доверливост, интегритет и расположливост на сите физички и електронски информациски средства со цел обезбедување на континуитет во работењето, заштита на клиентските податоци, конкурентска предност, ликвидност, профит, исполнување на правни, регулаторни и договорни обврски и репутација на Банката.

Во текот на 2019 година, Банката продолжи со воспоставениот начин на управување со информациска сигурност, како и со дополнувања на системот за информациска сигурност од аспект на:

- Изведување на Анализа на ИТ ризици согласно новата унапредена методологијата за анализа на ИТ ризици;
- Процедурални измени во делот на заштита на личните податоци;
- Изготвување и Усвојување на нови како и Усогласување на постоечки акти во однос на PCI DSS v 3.2 стандардот за информативна сигурност во делот на процесирање платежни картички како и имплементација на редовните проверки и контроли поврзани со истиот;
- Контрола на имплементација на сигурносните контроли при воспоставувањето и интеграцијата на новиот систем за електронско банкарство;
- Усогласување со Swift Customer Security Framework стандардот;
- Изведување на Анализа на процесите за влијание врз работењето на банката;
- Прераспределба на сопствеништво на модулите на системите кои се користат во банката;
- Пенетрациско тестирање на околината за процесирање на картични трансакции;
- Пенетрациско тестирање на SWFT околината;
- Пенетрациско тестирање на корпоративната и банкарската мрежа;
- Редифинирање на системот за пријавување на инциденти.

Во текот на 2019 година, информациските системи и капацитети на Банката беа подложени на следните ревизии и прегледи:

- НБРСМ изврши супервизиска контрола на Информативниот систем на банката;
- Ревизорската кука Дилоит ДОО Скопје во рамките на финансиската Ревизија изврши тестирање на генерални ИТ и сигурносни контроли;
- Надворешна ревизија на поставеноста на системот за заштита на личните податоци од страна на Интегра Солушнс;
- Дирекцијата за внатрешна Ревизија врши Ревизија на контроли на информациската сигурност како дел од нивните ревизорски ангажмани во бизнис секторите, како и посебна внатрешна контрола според барањето на Законот за заштита на лични податоци;
- Интерни и екстерни контроли според барањата за усогласеност на мајката Банка;
- Дирекцијата за сигурност на информативни системи според воспоставените политики и процедури врши периодични прегледи на имплементираниите контроли низ деловните сектори на Банката, во соработка со Дирекцијата за информациски системи и техничка поддршка, Дирекцијата за усогласеност со прописи и СППифТ и други поврзани бизнис сектори во зависност од областа која се прегледува.

Банката има воспоставен процес за управување со инциденти од информациска сигурност и одржува база на записи за сите пријавени настани и инциденти.

10. Маркетинг активности

Градење и унапредување на корпоративен бренд и корпоративна општествена одговорност

- Лансирање на нова мобилна апликација ХалкЕко и промовирање на апликацијата и банката преку дигитален маркетинг и надворешно рекламирање;
- Учество на бизнис форуми, саеми и средби со претставници од бизнис-заедницата за зајакнување на деловните односи во регионот и претставување на актуелните производи и услуги на Банката;
- Претставување на Банката во печатената и електронска верзија на “Златна книга 2019”;
- Секојдневно уредување и следење на содржините објавени на профилите на Банката на социјалните медиуми со цел интеракција и навремено информирање на клиентите, разгледување на нивните барања и навремено одговарање на истите со цел зголемување на задоволството на клиентите и придонесување за подобро информирана јавност;
- Организирање соодветна кампања за новите производи и услуги на Банката преку интегрирана маркетинг стратегија, како и планирање и изведување на промотивни активности, промоција преку печатени и електронски медиуми, надворешно рекламирање, веб портали, дистрибуција на промотивни материјали (постери, брошури и летоци) и сл;
- Брендирање на надворешни, закупни огласни површини - столб на аеродром и мегалајт - билборд на аеродром, станбени сидови, светлечки панели, панели за улично означување;
- Промоции преку штандови на спортски настани, саеми, зоолошка градина;
- Корпоративен настан – одржување на гала вечера за клиенти и деловни соработници по повод Ифтар;
- Во координација со релевантните организациски единици подготвување на Годишен извештај на Банката;

- Добиена награда – признание за “Општествено одговорна компанија” во Македонија од страна на магазинот Убавина и Здравје, на настан за доделување на наградите „Story Awards“, во хотелот „Александар Палас“;
- Добиена награда – признание за “Креатори на столетието” од страна на Меѓународниот економски форум „Перспективи“ и Меѓународниот комитет за доделување награди и признанија „Креатори на столетието“ од Хрватска, во рамките на Регионалниот самит на претприемачи од Средна и Југоисточна Европа „300 најдобри“, кои годинава се одржаа од 22 до 24 март во Дубровник, Хрватска;
- Објавување на одредени содржини во печатени и дигитални медиуми со цел навремено информирање на јавноста за новините во текот на работењето на Банката;
- Официјален спонзор на Ракометна Федерација на Македонија преку потпишување на договор за годишно спонзорство;
- Спонзорство за Детски Летен Ракометен Камп “Кирил Лазаров 7”;
- Поддршка на настанот “IBU Talent Night 2019” и “Меѓународна конференција за општествени науки” во организација на International Balkan University, каде што Банката имаше можност за промовирање на своите производи/услуги преку различни промотивни материјали и брендиран подароци за учесниците;
- Спонзорство на Стопанска Комора на Северозападна Македонија – финансиска поддршка за унапредување, промоција и поддршка на активностите на комората, во која Банката е член;
- Поддршка на организаторот Асоцијација на спортови “Спорт за Сите – Сите за Спорт” со цел реализација на спортскиот промотивен настан “Охрид Трчат 2019” во Охрид, кој претставува маратон наменет за професионалци и рекреативци, со цел етаблирање на трчањето како спорт и афирмација на здравиот начин на живот и презентирање на Банката како спонзор на настанот преку пропаганден материјал за време на одржување на настанот;
- Поддршка на Меѓународно училиште НОВА како организатор на настанот “Семеен Базаар” во 2019та година и претставување на Банката преку поставување на штанд и дистрибуција на промотивни материјали за актуелните производи/услуги на Банката;
- Спонзорство на конференција за човечки ресурси одржана во Хотел Александар Палас; промоција со штанд за време на настанот и брендирање на промотивни материјали со логото на банката;
- Платинум партнер и спонзор на 40тото Издание на филмскиот фестивал Браќа Манаки во Битола;
- Донација на 152 садници дрвја кои се обезбедени преку користење на апликацијата NalkEco. Во дворот на скопската Гимназија Зеф Љуш Марку засадени се 40 садници, а останатите 112 се засадени во школските дворови на основни училишта низ повеќе градови. Ова е прва акција на ХалкБанк за засадување дрвја, по лансирањето на апликација и е спроведена во соработка со Граѓанската иницијатива „Денови на колективно садење дрвја во Македонија“.

Производни кампањи и промоции

- Официјално доделување на наградата од Наградна игра “Скокни во Халквантура” наменета за клиенти на Халкбанк АД Скопје, корисници на производителите/услугите на Банката за физички лица кои ги исполнуваат критериумите за учество во истата;
- Промоција на услугата за подигнување на готовина од АТМ-ите на Банката без провизија преку користење на кредитните картички издадени од Халкбанк АД Скопје, секоја последна седмица од месецот;
- Промоција на услугата овозможена во соработка со booking.com за добивање на 4% cashback од платениот износ за направена резервација за сместување преку посебниот линк: <http://www.booking.com/?aid=1181147> со дебитните или кредитните картички на Халкбанк АД Скопје;
- Промоција на дебитна картичка за физички лица Visa Platinum;

- Воведување на промотивен пакет наменет за студенти на возраст од 18 до 24 години со поволности на одредени производи на банката;
- Промоција на услугата за плаќање на рати со кредитните картички издадени од Халкбанк АД Скопје;
- Промоција на услугата собирање на бонус поени со кредитни картички издадени од Халкбанк кај одредени трговци на Банката (бензински станици и парфимерии и кои имаат ПОС терминали на Халкбанк и интернет продажни места кои користат виртуелен терминал на Халкбанк) во предифинирани периоди;
- Промоција преку дигитални канали на услуга “Smart Cash” за бескартично повлекување готовина од банкомати преку електронско банкарство;
- Промовирање на Премиум клуб со поволности и бенефиции за иматели на кредитни картички Mastercard World, Visa Gold и Visa Platinum;
- Промоција на новите промотивни услови на депозитите за физички лица преку производите: Промо депозит, Среќна Среда депозит, Мој депозит, Еволв депозит, и новововедениот производ Онлине депозит со можност кој се отвара преку електронско банкарство;
- Кампања за промоција на детско штедење во сите градови каде Халкбанк има свои филијали преку организирани настани со градинки и основни училишта и претставување настан за детско штедење преку организација на промотивен настан по повод Меѓународниот Ден на Штедење 31 Октомври во Скопската Зоолошка градина;
- Промоција на “Комфорт” станбен кредит со животно осигурување, “Релакс” потрошувачки кредит со животно осигурување, рекламирање на ТВ и дигитален маркетинг;
- Промоција на пензионерски пакет, претставување со штанд на спортски настан за пензионери организиран од страна на Агенција за Млади и Спорт во Градски Парк;
- Промоција на депозити и кредити за население, претставување со штанд на настан “Профемина” организиран од страна на магазинот Убавина и Здравје во Хотел Александар Палас;
- Промоција на производи за корпоративни клиенти преку штанд на “Macedonia Manufacturing Expo” организиран од страна на Македонско-Германска Стопанска Комора во Хотел Александар Палас;
- Активна соработка со реномирани градежни компании и пласирање на станбени кредити;
- Соработка со авто салони Форд, Сузуки, Киа моторс, Пежо заеднички ПР материјали, web промоција;
- Black Friday во просториите на МИДА моторс Македонија со цел презентација на автомобилски кредити;
- Соработка со најголемата синдикална организација за образование и наука – СОНК и активна промоција во сите училишта и градинки низ Македонија;
- Соработка со синдикалната организација УПОЗ.

Изработка на специјално креирани производи за вработени во таргетирани компании со цел привлекување на што поголем број клиенти во Халк Банка.

11. Контрола на усогласеноста на работењето на Банката со прописите, спречување перење пари и финансирање на тероризам.

Дирекцијата за контрола на усогласеноста на работењето на Банката со прописите, спречување на перење на пари и финансирање на тероризам заклучно со Декември 2019 година се состои од 6 вработени лица.

Активностите на Дирекцијата во делот на спречување перење пари и финансирање тероризам го опфаќаат следното:

- Анализа на ризиците од перење на пари и финансирање на тероризам;
- Прибирање на сите невообичени трансакции доставени од разните организациони делови во Банката, анализирање на истите, подготвување на писмени извештаи и одлучување дали тие трансакции имаат карактеристики на сомнителна трансакција, односно дали истите да се пријават или не во Управата;
- Обезбедување на документација и информации за сите трансакции пријавени во Управата, како и за сите трансакции за кои било одлучено да не се пријават во Управата, вклучувајќи ги и причините за истото;
- Дава препораки за измени, ревидирање и унапредување на Програмата на Банката, преку оценка на нејзина усогласеност со регулативата;
- Известување на месечна основа до Управен одбор и на полугодишна основа до Надзорен одбор, со содржина согласно регулативата;
- Советување на органите на управата за мерките кои што треба да се превземат заради почитување на прописите од областа на СППифТ, вклучувајќи и следење на сите измени и дополнување на прописите, како и во меѓународната регулатива;
- Организира обука за вработените за СППифТ;
- Изготвува годишен план за обука и
- Одржува редовни контакти со други органи и институции вклучени во процесот на СППифТ;
- Останати активности согласно Програмата и регулативата.

Активностите на Дирекцијата во делот на усогласеност со прописите го опфаќаат следното:

- Континуирано следење и дистрибуција на прописите кои се однесуваат на работењето на Банката до засегнатите организациони единици и Управниот одбор, со објаснување и барање за нејзина имплементација;
- Идентификување и следење на ризиците од неусогласеност на работењето на Банката со прописите;
- Оценка на потенцијалното влијание од промените во прописите врз работењето на Банката и врз опкружувањето во кое функционира Банката;
- Мислења и совети во врска со имплементацијата на регулативата до организационите единици и Управниот Одбор на Банката;
- Мислења за усогласеноста на новите производи и деловни процеси на Банката со регулативата;
- Спроведување на обука и информирање на вработените;
- Останати активности согласно регулативата.

12. Дирекција за внатрешна ревизија

Дирекцијата за внатрешна Ревизија е независен организационен дел во рамките на Банката кој ги спроведува своите активности врз база на законската регулатива и во согласност со етичкиот кодекс на Банката и политиката и процедурите за работењето на Дирекцијата.

Дирекцијата за внатрешна ревизија има одговорност пред Надзорниот Одбор и Одборот за Ревизија, а комуникација има освен со овие органи и со Управниот Одбор и средниот менаџмент, како и со вработените од организациониот дел каде е вршена ревизија.

Дирекцијата за внатрешна Ревизија работеше според Годишен План за работа за 2019 година кој содржи планирани ревизии и други активности на ревизорите, како и планиран период на спроведување на секоја Ревизија или друг вид на активност.

Во текот на 2019 година Дирекцијата ги насочи своите активности кон:

- Комплетирање на ревизиите започнати во текот на 2018 година (ревизии на ризици, процеси, Филијали и ИТ ревизии);
- спроведување на ИТ ревизии: мониторинг при тестирање на планот за континуитет, ИТ проверки при ревизиите на филијали и ризикот од спречување на перење пари и финансирање тероризам;
- Проверка на активностите во дел од Филијалите на Банката (Железничка, Штип, Лептокарија, Струга, Илинден и Ресен);
- Ревизија на дел од системите за управување со ризици, како методологијата на утврдување и оценка на адекватност на капиталот и интерниот капитал на Банката, валутен ризик и ризикот од спречување на перење пари и финансирање тероризам;
- проверка на политиката на Банката за наградување;
- мониторинг на тестот за спроведување на Планот за континуитет во деловните активности на Банката;
- Проверка на статусот на имплементација на: ИТ препораките од спроведени ревизии на Халк Банк Турција (на оперативни и ИТ активности) во периодот од 2014-2018 г.;
- Квартална проверка на статусот на имплементација на зададени препораки од спроведените контроли и ревизии од Халк Банка Турција, како и ревизиите од Дирекцијата за внатрешна ревизија;
- Изработка на Годишен извештај за спроведените активности на ДВР во 2018 г., како и Годишен план за работа на ДВР за 2020 г.;
- Измена и дополнување на интерните акти за работа на ДВР во делот на ИТ и другите оперативни активности;
- изработка на периодични извештаи за работењето на Дирекцијата во 2019 г. (месечни, квартални и полугодишен Извештај);
- Мониторинг на пописот на готови парични средства во главен трезор на Банката со 31.12 2018 г.;
- Изработка на Годишен извештај за активностите на Одборот за ревизија за 2018 год и Записник од првиот состанок на Одборот за ревизија во 2019 год.;
- како и други активности кои се во функција на подобро работење на Дирекцијата, како и на Банката во целина.

Во текот на 2019 година, освен планираните ревизии Дирекцијата изврши неколку непланирани истраги и анализи, и тоа:

- по случени настани од оперативен ризик (во Филијалите Чаршија, Визбегово и Чаир);
- проверка на системот за заштита на лични податоци;
- оценки на преземените активности на Банката за постапување според Акциските планови за ИТ активности и за корпоративни активности пратени до НБРСМ во 2019 год.

Во рамките на секоја од извршените поединечни ревизии, Дирекцијата вршеше оценка на:

- адекватноста и ефективноста на системот за интерни контроли во оперативните процеси, Дирекции и Филијали кои беа предмет на ревизија во текот на годината;
- следење на почитување на супервизорските стандарди прифатени во РСМ, етичкиот кодекс, законската регулатива и интерните политики и процедури на Банката од страна на ревидираните страни;
- поставеноста и сигурноста на информативниот систем;
- точноста, веродостојноста и навременоста во известувањето, согласно со прописите;
- точноста и веродостојноста на финансиските извештаи во делот на спроведените ревизии;
- спроведувањето на политиките за управување со ризиците, во рамки на секоја од спроведените ревизии на Дирекции, Филијали и процеси, како и
- проверка на усогласеноста на интерната со законската регулатива во делот на ревидираните процеси и Филијали.

Во текот на годината бројот и структурата на ревизорите во Дирекцијата се зголеми за два ревизори и тоа еден ИТ ревизор и еден постар ревизор, така што заклучно со 2019 година, Дирекцијата брои вкупно шест ревизори (еден ревизор, еден ИТ ревизор, 3 постари ревизори и ВД Директор на Дирекцијата).

Во согласност со политиката на Банката за континуиран професионален развој на вработените, во текот на 2019 год. ревизорите од Дирекцијата посетуваа семинари/обуки од областа на ревизијата организирани од истакнати институции и здруженија во Р.Северна Македонија и странство. Овие вработени исто така, посетуваа и интерни обуки и тренинзи одржани од страна на неколку дирекции на Банката во врска промените кои се направени во нивните деловни активности во насока на подобрување на квалитетот на процесите, ефикасноста на системите на интерни контроли или интерните акти со кои се регулираат овие процеси.

За следната 2020 година, Дирекцијата изготви план за работа, согласно кој предмет на Ревизија ќе бидат неколку системи за управување со ризици, поголем број на Филијали/Експозитури како и законски задолжителни процеси со приоритетна оценка на ризик. При изработувањето на овој план се следеа и препораките од Записникот на НБРСМ од спроведената ревизија во 2019 г.

И овој план, како и планот за 2019 г. освен ревизиите на системи за управување со ризици/процеси/филијали/Дирекции, вклучува и други активности на ревизорите од ДВР, како што се:

- продолжени активности за развој на апликација за потребите на Дирекцијата во соработка со компанијата “Артисофт”;
- следење на препораки од спроведени ревизии на надворешни ревизори од НБРСМ и ХалкБанка Турција;
- вонредни проверки по барање на менаџментот и органите за управување на Банката;
- мониторинг на тестирање на планот за континуитет на работењето;
- консултации со деловните единици и менаџментот на Банката за прашања од тековното работење на Банката;
- присуство на состаноци на комисии, одбори и други тела, во улога на консултанти или набљудувачи (Одборот за надгледување на ИТ во Банката, Одборот за управување со средства и обврски на Банката, Дисциплинска комисија);
- соработка со екстерни ревизори и ИТ ревизори од: НБРСМ, Халк Банк Турција, независните ревизорори од Deloitte од Скопје и Турција, како и регулаторни тела/институции од РМ;

- давање мислење по проекти за нови банкарски продукти; учество на семинари, обуки и работилници од областа на внатрешна ревизија и
- професионална едукација за одржување/стекнување со регионални/меѓународни сертификати за ревизија (ACCA, CIA, CISA и Овластен ревизор на РМ).

13. Дирекција за внатрешна контрола

Дирекцијата за внатрешна контрола претставува посебен организационен дел во Банката која за своето работење е одговорна пред Управниот Одбор, а секојдневно соработува со Директорите на Секторите и Дирекциите како и со контролираните страни.

Главните цели, организационата поставеност и линии на известување, обврските одговорностите и овластувањата на Дирекцијата за внатрешна контрола се опишани и дефинирани во Политиката на Дирекцијата.

Дирекцијата за внатрешна контрола претставува дел од севкупниот систем на интерни контроли (СИК) и помага на банката и придонесува за постигнување на ефективен СИК, преку спроведување на следните главни активности:

- Учество и помош во дизајнот и континуирано подобрување на компонентите на СИК, интерните контролни активности и како тие треба да се спроведуваат, заедно со менаџментот на релевантните организациони делови;
- Континуиран мониторинг на имплементација на интерни контролни активности во процесите;
- Зголемување на свесноста на вработените за интерните контроли и нивната улога во СИК со континуирано промовирање на бенефитите на силен СИК;
- Предлагање на измени на СИК и интерните контролни активности со цел нивно подобрување и
- Спроведување на внатрешни контроли според годишниот план за работа на Дирекцијата.

Интерната регулатива според која работи Дирекцијата за внатрешна контрола е воспоставена во 2012 година и досега се воспоставуваат системски процедури за тестирање на ризиците и процедури на тестирање.

Дирекцијата за внатрешна контрола во 2019 година спроведе контрола во 5 филијали теренски и во сите филијали системски континуирано вршеше проверка. Спроведени се и вонредни истраги според барањата на Менаџментот.

Дирекцијата работи според усвоен годишен план за 2019 година од Надзорниот Одбор на Банката, според кој главно Филијалите ќе бидат предмет на внатрешна контрола (теренски и позадински) како и континуирани контроли што се вршат системски на ниво на цела банка.

Вработените во Дирекцијата се учесници на обуки и семинари и како обучувачи и како посетители од областа поврзани и Контролни процеси и интерни контроли.

Работењето на ова Дирекција, реализацијата на нејзините цели и спроведување на нејзините задачи ќе придонесе за подобрување на ефикасноста и ефективноста на целокупниот систем на внатрешни контроли на банката.

14. Финансиски план на Банката

Реализација на финансискиот план за 2019

Реализација на Билансот на состојба за 2019

Во однос на реализација на Финансискиот План за 2019 година нотирани се следните ефекти:

- Вкупната актива на Банката заклучно со 31.12.2019 година благо ја надминува Буџетираната актива за 2019 година, односно реализираната вкупна актива во однос на буџетираната изнесува 107%;
- Парите и паричните средства се на ниво од 115% од планираното ниво на 31.12.2019 година;
- Хартиите од вредност се на ниво од 108% од планираното ниво на 31.12.2019.
- Планираната цел во однос на кредитите е реализирана во целост, односно изнесува 104%. Реализацијата на портфолиото на корпоративни клиенти е остварено со 105%, реализацијата на портфолиото на кредити на население е остварено со 101%.
- Вкупните депозити на Банката се со реализација од 110%. Позицијата „Депозити од Банки и Финансиски институции,“ е поголема од планираната односно изнесува 111%, додека „Депозити од клиенти,“ изнесува 110%.
- Депозитите на клиентите се поголеми од планираните цели за 10%. Депозитите на население се над планираните за 5%. Во однос на депозитите на компаниите реализацијата на буџетските цели е за 14% поголемо во однос на планираното.
- Позицијата Позајмици (Кредитни линии) е над планираното ниво за 3%.
- Акционерскиот капитал е за 1% под планираното ниво за 2019 година.

Реализација на Билансот на успех за 2019

- Нето приходите од камата се над планираните цели за 2% главно поради приходите од камата кои се за 3% повисоки од планираните;
- Приходите од провизии и надоместоци се под планираното ниво за 2019 година за 6%, главно поради надоместоците за провизии кои се 5% над планираното ниво;
- Нето резултатот од тргување е над планот за 20% во најголем дел поради остварени приходи од тргување со ХВ;
- Вкупните оперативни трошоци се над планираните за 8%;
- Трошоците за вработени се над планираното ниво за 2%, останатите оперативни трошоци се 17% над планираното;
- Оперативната добивка пред резервација е пониска од планираната за 8%;
- Резервациите за кредитното портфолио се под планираните за 25%, додека нефункционалните кредити го задржуваат истото ниво од 0,7% од вкупното портфолио;
- Нето добивката е под планираното ниво за 4%.

Финансиски План за 2020 по последен Буџет

Согласно Финансискиот план за 2020 година, вкупните средства на Банката треба да се зголемат за 8% во однос на 2019 година и да изнесуваат околу 1.011 милиони евра.

Најголемата позиција во средствата на Банката – кредити на комитенти, во 2020 година се планира да достигнат вредност од 689 милион евра или пораст од 12%.

Во делот на депозити на клиенти, Банката во 2020 година планира пораст на депозитите за 7% во однос на 2019, односно депозити на клиенти на крајот на 2020 година да изнесуваат 608 милиони евра.

Оперативните приходи во 2020 година, изразени преку нето приход од камата, нето приход од провизии, приходи од курсни разлики и категоријата други приходи, планирано е да изнесуваат 39 милиони евра што е за 15% повеќе во однос на 2019 година.

Поголеми активности се планираат во зголемување на приходите, провизии, приходи од курсни разлики во делот на активности на девизен пазар и севкупно зголемено девизно работење и категоријата други приходи.

Оперативните расходи во 2020 година се планирани во износ од 21,6 милиони евра и зголемување од 8,5% во однос на 2019 година. Зголемувањето е во функција на зголемените планирани активности на Банката и редовните зголемени фиксни трошоци на Банката.

Оперативната добивка на банката во 2020 година се планира да изнесува 17,2 милиони евра, односно зголемување во однос на 2019 година за 25%.

По одбивањето на трошокот за новите резервации за кредитното портфолио и превземените средства, добивката пред оданочување согласно проекциите ќе изнесува 14,7 милиони евра.

15 . Деловен потфат на Банката

Цели и задачи на деловниот потфат на Банката

ХАЛКБАНКА следејќи ги пазарните текови, притоа грижејќи се да ги оствари барањата на клиентите, кредиторите и акционерите, во наредниот период ќе се ангажира да ги оствари следните цели и задачи:

- зголемување на ефикасноста на банкарските функции;
- проширување на дистрибутивната мрежа;
- воведување на нови безбедносни контроли на процесите за картички
- зголемување на продажба на производи;
- зголемување на учеството на пазарот;
- развој на нови производи;
- вработување на персонал, обука и наградување.

16. Примања на членовите на Надзорниот одбор

Вкупниот износ на примања на членовите на Надзорниот одбор за 2019 – та година изнесува 6.466 илјади денари, што ги опфаќа вкупните бруто примања на членовите на НО.

17. Надомест на извршните директори

Вкупниот износ на примања на членовите на Управниот одбор за 2019 – та година изнесува 32.223 илјади денари, што ги опфаќа вкупните бруто примања на членовите на УО.

Во прилог табела со износ на надоместоци по одделни групи, Управен одбор, Надзорен одбор и Лица со посебни права и обврски, поделени на фиксен и варијабилан дел.

во 000 МКД

ВКУПЕН НАДОМЕСТ ИСПЛАТЕН ВО 2019 ГОДИНА НА ОДДЕЛНИ ГРУПИ		
	фиксен	варијабилан
Управен одбор	28.187	4.036*
Надзорен одбор	6.466	-
Лица со посебни права и одговорности	95.203	48.408

*во износот на варијабилан дел е вклучен и регресот за годишен одмор

18. Извештај за корпоративно управување на Халкбанк АД Скопје

Корпоративното управување во банка претставува збир од заемни односи меѓу Акционерите на Банката, Надзорниот одбор, Управниот одбор, другите Лица со посебни права и одговорности и останатите заинтересирани лица, преку кои се воспоставуваат соодветна организациска структура и соодветни механизми за дефинирање на целите на банката и за нивно остварување и следење. Тоа подразбира дефинирање на правата и одговорностите на овие лица, а особено на тоа како Надзорниот и Управниот одбор:

- ја дефинираат деловната политика на банката;
- вршат надзор на работењето на Банката, односно раководат со секојдневното работење на Банката;
- Ги штитат интересите на депонентите, ги исполнуваат обврските кон акционерите и ги имаат предвид интересите на останатите заинтересирани лица;
- воспоставуваат корпоративна култура и вредности;
- вршат избор на вработените и го следат нивното работење;
- ги воспоставуваат функциите на контрола на Банката.

Под „корпоративна култура и вредности“ се подразбираат правила и стандарди со кои се овозможува одговорно и етичко постапување во процесот на комуникацијата со заинтересираните лица, при распределбата на ресурсите заради исполнување на деловната политика на банката, во развојот на човечките ресурси и во процесот на одлучување во секојдневното работење на Банката.

Под „заинтересирани лица“ се подразбираат депонентите, акционерите, другите доверители на Банката, инвеститорите, регулаторните и супервизорските органи, надворешните институции за кредитен рејтинг, Фондот за осигурување на депозити, друштвата за ревизија, медиумите и други субјекти кои имаат интерес за работењето на Банката.

Корпоративното управување, во најширока смисла, се однесува на начинот на кој се воспоставува рамнотежа на интересите кои во однос на Банката постојат помеѓу различни лица и ентитети. Со него се означува системот преку кој се дефинираат и постигнуваат целите на Банката, се проценуваат нејзините ризици и се одбираат начини за остварување на добри перформанси преку стандардизација на процесите, која се заснова врз принципите на одговорност, транспарентност и контрола во одлучувањето, секојдневното работење и известувањето за состојбите во компанијата.

Акционерска структура на Банката

Основната главнина на ХАЛК БАНКА А.Д Скопје изнесува 6.696.910.000 денари, поделена на вкупно 669.691 обични акции со право на глас, со номинална вредност од 10.000 денари по акција.

Банката има вкупно 11 акционери евидентирани во акционерската книга на Банката што се води во Централниот Депозитар за Хартии од Вредност на Република Македонија од кои 5 физички лица и 6 правни лица.

Акционер со учество над 5% од акциите со право на глас е ХАЛК БАНКАСИ А.Ш. ИСТАНБУЛ со вкупно 664.905 обични акции односно 99,29% од вкупниот број на акции.

Претставници на ХАЛК БАНКАСИ А.Ш. ИСТАНБУЛ во Надзорниот одбор се г-дин Осман Арслан – Претседател на Надзорниот одбор, г-дин Илхан Болукбаш – член на Надзорен одбор, г-дин Јалчин Каја – Член на Надзорен одбор, г-дин Олцај Атлиоглу – член на Надзорен одбор и г-дин Хасан Гокхан Килич – член на Надзорен одбор.

Обичните акции ги даваат на нивните сопственици следните права: право на глас, така што една обична акција дава право на еден глас во Собранието на Банката, право на дивиденда согласно одлуката на Собранието на Банката, и право на исплата од остатокот од ликвидациската, односно стечајната маса на Банката.

Собрание на акционери

Во текот на 2020 година беа одржани 3 (три) Собранија на акционери од кои едно Генерално и две вонредни собранија на акционери.

На Вонредното Собрание на акционери одржано на ден 05.02.2019 година се одлучуваше за усвојување на: Записникот од Вонредното Собрание на акционери на Халк Банка А.Д. Скопје одржано на ден 02.07.2018 година, Одлуката за зголемување на основната главнина на Халк Банка А.Д. Скопје со издавање на акции по пат на приватна понуда со XV-та емисија на акции на институционален инвеститор, Одлуката за усвојување на измените и дополнувањата на Статутот на Халк Банка А.Д. Скопје и Одлуката за именување на член на Надзорен одбор.

На Генералното Собрание на Акционери одржано на 24.04.2019 година се одлучуваше за усвојување на: Записникот од Вонредното Собранието на акционери на Халк Банка А.Д. Скопје одржано на ден 05.02.2019 година; Годишниот извештај за 2018 година и писмено мислење на Надзорниот одбор; Годишната сметка на банката за 2018 година; Финансиските извештаи на Банката за 2018 година, подготвени согласно сметководствената регулатива на Република Северна Македонија, Меѓународните стандарди за финансиско известување и Меѓународните сметководствени стандарди, ревидирани од друштвото за ревизија; Извештајот на Друштвото за ревизија за 2018 година и писмено мислење за истиот од Надзорниот одбор; одлуката за употреба и распоредување на остварената добивка за годината која завршува на 31 декември 2018 година; Одлука за зголемување на основната главнина од средствата на Банката со издавање на хартии од вредност по пат на приватна понуда со XVI-та емисија на акции; Одлука за усвојување на измените и дополнувањата на Статутот на Халк Банка А.Д. Скопје; Разгледување на годишниот извештај за работа на Надзорниот одбор во 2018 година од аспект на поединечни членови и колективно и Одлуката за избор на друштво за ревизија.

На Вонредното Собрание на акционери одржано на 29.07.2019 година се одлучуваше за усвојување на: Записникот од Годишното Собрание на акционери на Халк Банка А.Д. Скопје одржано на ден 24.04.2019 година и Одлука за именување на членови на Надзорен одбор.

Информации и податоци за составот, надлежностите и функционирањето на Надзорниот одбор, Управниот одбор и на останатите органи на Банката

18.1 Информации за бројот и составот на органите на Банката

Информации за бројот и составот на Надзорен Одбор

Во 2019 година Надзорниот одбор на Халк Банка А.Д. Скопје работеше во следниот состав:

Г-дин Илхан Болукбаш, ВД Претседател на Надзорен одбор;
Г-дин Јалчин Каја, Член на Надзорен одбор;
Г-дин Мустафа Џенк Улудаг, Член на Надзорен одбор;
Г-дин Олџај Атлиоглу, Член на Надзорен одбор;
Г-дин Борис Петровски, Независен член на Надзорен одбор;
Г-ѓа Биљана Ангелова, Независен член на Надзорен одбор.

Со Одлука на Надзорниот Одбор на Банката на ден 24.01.2019 година, г-дин Илхан Болукбаш е назначен за Претседател на Надзорниот одбор.

Со именувањето на г-дин Хасан Гокхан Килич за член на Надзорен Одбор од страна на Собранието на акционери на 5 февруари 2019 година, согласноста издадена од страна на Народна Банка на РСМ на 2 мај 2019 и уписот во Централниот регистар на РСМ на 13 мај 2019 година, Надзорниот одбор продолжи да работи со следниот состав:

Г-дин Илхан Болукбаш, Претседател на Надзорен одбор;
Г-дин Јалчин Каја, Член на Надзорен одбор;
Г-дин Мустафа Џенк Улудаг, Член на Надзорен одбор;
Г-дин Олџај Атлиоглу, Член на Надзорен одбор;
Г-дин Хасан Гокхан Килич, член на Надзорен одбор;
Г-дин Борис Петровски, Независен член на Надзорен одбор;
Г-ѓа Биљана Ангелова, Независен член на Надзорен одбор.

Со оставката на членот на Надзорниот одбор г-дин Мустафа Џенк Улудаг и уписот на промената во Централниот регистар на Р. Северна Македонија на 1 јули 2019 година, Надзорниот одбор продолжи да работи со следниот состав:

Г-дин Илхан Болукбаш, Претседател на Надзорен одбор;
Г-дин Јалчин Каја, Член на Надзорен одбор;
Г-дин Олџај Атлиоглу, Член на Надзорен одбор;
Г-дин Хасан Гокхан Килич, член на Надзорен одбор;
Г-дин Борис Петровски, Независен член на Надзорен одбор;
Г-ѓа Биљана Ангелова, Независен член на Надзорен одбор.

Со именувањето на г-дин Осман Арслан за Претседател на Надзорен Одбор од страна на Собранието на акционери на 29 јули 2019 година, согласноста издадена од страна на Народна Банка на РСМ на 2 октомври 2019 и уписот во Централниот регистар на РСМ на 3 октомври 2019 година, Надзорниот одбор продолжи да работи со следниот состав:

Г-дин Осман Арслан, Претседател на Надзорен одбор;
Г-дин Илхан Болукбаш, член на Надзорен одбор;
Г-дин Јалчин Каја, Член на Надзорен одбор;
Г-дин Олџај Атлиоглу, Член на Надзорен одбор;
Г-дин Хасан Гокхан Килич, член на Надзорен одбор;
Г-дин Борис Петровски, Независен член на Надзорен одбор;
Г-ѓа Биљана Ангелова, Независен член на Надзорен одбор.

Во текот на 2019 година Надзорниот одбор на Банката одржа 31 седница, во седиштето на Халк Банка АД Скопје или преку телеконференциска или видеоконференциска врска.

Информации за бројот и составот на Управниот Одбор

Во текот на 2019 година Управниот одбор на Банката работеше во следниот состав:

1. Д-р Билал Суџубаши - Главен Извршен директор;
2. Г. Турхан Адеми - Извршен директор;
3. Г. Томче Тасевски - Извршен Директор;
4. Г- ѓа Букет Геречџи - Извршен Директор (03.05.2017–04.05.2019. Ново преименување на 24.06.2019 - со рок од 2 години).

Поделбата на надлежностите и одговорностите помеѓу членовите на Управниот одбор, согласно измените направени на 16.05.2019 година, која е направена со цел конкретизирање на надлежностите на Претседателот на Управниот одбор во насока дека не е вклучен и надлежен од организацискиот дел кој го покрива финансиското работење и управувањето со ризиците, е дадена подолу:

Претседателот на Управниот Одбор на Банката го координира работењето на организационите делови кои се под надлежност на членовите на управниот одбор и е надлежен за односите со јавност, но не е вклучен и надлежен од организацискиот дел кој го покрива финансиското работење и управувањето со ризиците.

Членот на Управен Одбор на Банката, Турхан Адеми е надлежен и одговорен за:

- Сектор за кредитирање:
 - Дирекција за кредитирање на корпоративни клиенти и кредитирање на мали и средни претпријатија;
 - Дирекција за кредитирање на население.
- Сектор за средства, ликвидност и меѓународно банкарство:
 - Дирекција за меѓународно банкарство и финансиски институции;
 - Дирекција за управување со средства, ликвидност и тргување;
 - Дирекција за управување со готовина.
- Сектор за човечки ресурси и организација:
 - Дирекција за човечки ресурси, организација и обука;
 - Дирекција за административни работи;
 - Дирекција за контрола на квалитет.

Членот на Управен Одбор на Банката, Томче Тасевски е надлежен и одговорен за:

- Сектор за финансиско управување и планирање:
 - Дирекција за финансиско управување, планирање и известување;
 - Дирекција за сметководство;
 - Дирекција за кредитна анализа.
- Сектор за наплата на ризични побарувања, правни работи и сигурност на информативните системи:
 - Дирекција за наплата на ризични побарувања;
 - Дирекција за правни работи;
 - Дирекција за сигурност на информативните системи.

-Самостојни Дирекции со контролна функција:

- Дирекција за внатрешна контрола;
- Дирекција за управување со ризици;
- Дирекција за усогласеност со прописи и СППифТ.

Членот на Управен Одбор на Банката, Букет Геречки е надлежна и одговорна за:

- Сектор за маркетинг:
 - Дирекција за маркетинг и продажба на корпоративни клиенти;
 - Дирекција за маркетинг и продажба на мали и средни претпријатија – 1;
 - Дирекција за маркетинг и продажба на мали и средни претпријатија – 2;
 - Дирекција за маркетинг на население;
 - Дирекција за алтернативни канали и дистрибуција – маркетинг;
 - Дирекција за управување со депозити.
- Сектор за операции и информациски системи:
 - Дирекција за информациски системи и техничка поддршка;
 - Дирекција за платен промет во земјата/Операции;
 - Дирекција за платен промет во странство;
 - Дирекција за кредитни и депозитни операции;
 - Дирекција за алтернативни канали и дистрибуција – операции.

Надзорниот одбор на седницата одржана на 17.12.2019 година донесе Одлука за измена на организационата шема и Одлука за измена на Одлуката за поделба на надлежностите и одговорностите помеѓу Претседателот на Управниот одбор и членовите на Управниот одбор на Банката од 16.05.2019, кои ќе стапат на сила од 01.01.2020 година.

Одлукатите се донесени со цел укинување и спојување на организациони единици со еден вработен, а поради постигнување на попродуктивно, ефикасно и ефективно работење во Банката. Имено, Дирекцијата за контрола на квалитет која беше во рамки на Секторот за човечки ресурси и организација се укинува и продолжува да работи како Одделение во Дирекцијата за човечки ресурси, организација и обука. Со измените, во рамки на Секторот за маркетинг се спојуваат Дирекцијата за маркетинг и продажба на МСП 1 со Дирекцијата за маркетинг и продажба на МСП 2. Поради спојувањето на овие Дирекции се врши техничка корекција на името на Дирекцијата.

Горенаведената поделба на надлежностите и одговорностите помеѓу членовите на Управниот одбор, кои ќе стапат на сила од 01.01.2020 година, е дадена подолу:

Претседателот на Управниот Одбор на Банката го координира работењето на организационите делови кои се под надлежност на членовите на управниот одбор и е надлежен за односите со јавност, но не е вклучен и надлежен од организацискиот дел кој го покрива финансиското работење и управувањето со ризиците.

Членот на Управен Одбор на Банката, Турхан Адеми е надлежен и одговорен за:

- Сектор за кредитирање:
 - Дирекција за кредитирање на корпоративни клиенти и кредитирање на мали и средни претпријатија;
 - Дирекција за кредитирање на население.
- Сектор за средства, ликвидност и меѓународно банкарство:
 - Дирекција за меѓународно банкарство и финансиски институции;
 - Дирекција за управување со средства, ликвидност и тргување;
 - Дирекција за управување со готовина.
- Сектор за човечки ресурси и организација:
 - Дирекција за човечки ресурси, организација и обука;
 - Дирекција за административни работи.

Членот на Управен Одбор на Банката, Томче Тасевски е надлежен и одговорен за:

- Сектор за финансиско управување и планирање:
 - Дирекција за финансиско управување, планирање и известување;
 - Дирекција за сметководство;
 - Дирекција за кредитна анализа.
- Сектор за наплата на ризични побарувања, правни работи и сигурност на информативните системи:
 - Дирекција за наплата на ризични побарувања;
 - Дирекција за правни работи;
 - Дирекција за сигурност на информативните системи.

- Самостојни Дирекции со контролна функција:

- Дирекција за внатрешна контрола;
- Дирекција за управување со ризици;
- Дирекција за усогласеност со прописи и СППифТ.

Членот на Управен Одбор на Банката, Букет Геречџи е надлежна и одговорна за:

- Сектор за маркетинг:
 - Дирекција за маркетинг и продажба на корпоративни клиенти;
 - Дирекција за маркетинг и продажба на мали и средни претпријатија;
 - Дирекција за маркетинг на население;
 - Дирекција за алтернативни канали и дистрибуција – маркетинг;
 - Дирекција за управување со депозити.
- Сектор за операции и информациски системи:
 - Дирекција за информациски системи и техничка поддршка;
 - Дирекција за платен промет во земјата/Операции;
 - Дирекција за платен промет во странство;
 - Дирекција за кредитни и депозитни операции;
 - Дирекција за алтернативни канали и дистрибуција – операции.

Информации за бројот и составот на Одбор за ревизија

Согласно Законот за Банките, мнозинството членови на Одборот за ревизија се избрани од редот на членовите на Надзорниот одбор, а еден член е независен.

Работењето на Одборот за ревизија на Банката во 2019 година започна во следниот состав:

1. Г-дин Мустафа Џенк Улудаг, Претседател на Одборот за ревизија и член на Надзорен одбор;
2. Г-дин Илхан Болукбаш, член на Одборот за ревизија и Претседател на Надзорен одбор;
3. Г-дин Јалчин Каја, член на Одборот за ревизија и член на Надзорен одбор;
4. Г-ѓа Биљана Ангелова, член на Одборот за ревизија и независен член на Надзорен одбор;
5. Г-дин Ненад Рангеловиќ, надворешен член на Одборот за ревизија;
Со Одлука на Надзорниот одбор на Банката од 16.05.2019 година, Г-дин Олџај Атлиоглу се именува за член на Одборот за ревизија од редот на членовите на Надзорниот одбор на местото на г-дин Илхан Болукбаш. Одборот за ревизија одбор продолжи да работи со следниот состав:

1. Г-дин Мустафа Џенк Улудаг, Претседател на Одборот за ревизија и член на Надзорен одбор;
2. Г-дин Олџај Атлиоглу, член на Одборот за ревизија и член на Надзорен одбор;
3. Г-дин Јалчин Каја, член на Одборот за ревизија и член на Надзорен одбор;
4. Г-ѓа Биљана Ангелова, член на Одборот за ревизија и независен член на Надзорен одбор;
5. Г-дин Ненад Рангеловиќ, надворешен член на Одборот за ревизија.

Со оставката на г-дин Мустафа Џенк Улудаг и уписот на промената во Централниот регистар на Р. Северна Македонија на 1 јули 2019 година, Одборот за ревизија продолжи да работи со следниот состав:

1. Г-дин Олџај Атлиоглу, член на Одборот за ревизија и член на Надзорен одбор;
2. Г-дин Јалчин Каја, член на Одборот за ревизија и член на Надзорен одбор;
3. Г-ѓа Биљана Ангелова, член на Одборот за ревизија и независен член на Надзорен одбор;
4. Г-дин Ненад Рангеловиќ, надворешен член на Одборот за ревизија.

Со Одлука на Надзорниот одбор на Банката на ден 15.11.2019 година, Г-дин Хасан Гокхан Килич беше именуван за член на Одборот за ревизија, од редот на членовите на Надзорниот одбор. Одборот за ревизија продолжи да работи со следниот состав:

1. Г-дин Олцај Атлиоглу, член на Одборот за ревизија и член на Надзорен одбор;
2. Г-дин Јалчин Каја, член на Одборот за ревизија и член на Надзорен одбор;
3. Г-дин Хасан Гокхан Килич, член на Одборот за ревизија и член на Надзорен одбор;
4. Г-ѓа Биљана Ангелова, член на Одборот за ревизија и независен член на Надзорен одбор;
5. Г-дин Ненад Рангеловиќ, надворешен член на Одборот за ревизија.

Во текот на 2019 година, Одборот за ревизија одржа 4 седници во седиштето на Халк Банка АД Скопје или преку телеконференциска или видеоконференциска врска.

Во рамки на седниците Одборот разговараше за важни прашања во врска со активностите и резултатите на банката, како што се: финансиските извештаи на банката за 2018 година; информациите за ефикасноста и ефективноста на воспоставените системи за внатрешна контрола, извештаите од спроведените планирани ревизии на дел од Филијалите/ Експозитурите на Банката и за другите активности на Дирекцијата за внатрешна ревизија, извештаите од вонредните истраги и анализи по случени настани од оперативен ризик, усогласеноста на работењето на банката со законската и интерната регулатива, разгледување на конечниот Записник од извршена теренска контрола од страна на Народна Банка на Р. Северна Македонија заведена под број ПТ.бр.17-15296/2 од 02.05.2019 година и Извештај од Дирекцијата за внатрешна ревизија по ИТ Акциски план за НБРСМ - 30.09.2019 и други актуелни прашања од деловното работење.

Исто така, во текот на седниците дискутирани беа важни точки во врска со: извештајот на надворешниот ревизор за 2018 година, предлогот за друштво за надворешна ревизија за 2019 година, Годишниот извештај за работењето на Одборот за ревизија за 2018 година, полугодишниот и кварталните извештаи за активностите на Одборот за ревизија во 2019 година, годишниот план за 2019 и годишниот извештај на Дирекцијата за внатрешна ревизија за 2018 година, полугодишниот и кварталните извештаи на Дирекцијата за внатрешна ревизија за 2019 година како дел од стандардните процедури, Одборот го разгледа полугодишниот извештај за 2019 година од Дирекцијата за усогласеност со прописи и Спечување на перење пари и финансирање на тероризам, како и кварталните извештаи за активностите на Одборот за управување со ризик од 2018 година.

Измени и дополнувања беа направени на Политиката за начинот на избор, следење на работењето и на разрешувањето на членовите на Одборот за ревизија и Деловникот за работа на одборот.

Информации за бројот и составот на Одборот за Управување со ризици

Согласно Законот за Банки и Статутот на Халк Банка АД Скопје, Одборот за управување со ризици се состои од седум (7) члена. Мандатот на членовите на Одборот за управување со ризици изнесува 2 години.

Членовите на Одборот за управување со ризици се избирали од редот на лицата со посебни права и одговорности кои се вработени во банката.

Сите членови на Одборот за управување со ризици, имаат соодветно искуство во областа на финансиите и банкарството.

Во текот на 2019 година Одборот за управување со ризици ги извршуваше активностите во следниот состав:

1. Г-дин Томче Тасевски, Претседател на Одборот за Управување со ризици и член на Управниот Одбор на Банката;
2. Г-дин Турхан Адеми, член на Одборот за Управување со ризици и член на Управниот Одбор на Банката;
3. Г-дин Горан Стојановски, член на Одборот за Управување со ризици, Директор на Дирекцијата за управување со ризици;
4. Г-дин Кирил Бухов, член на Одборот за Управување со ризици, Директор на Секторот за операции и информациски системи;

5. Г-ѓа Дерја Хамза Сефери, член на Одборот за Управување со ризици, Директор на Секторот за наплата на ризични побарувања, правна служба и информациска сигурност;
6. Г-дин Беркан Имери, член на Одборот за Управување со ризици, Директор на Секторот за Финансиско управување, планирање и известување;
7. Г-дин Бојан Стојаноски, член на Одборот за Управување со ризици, Директор на Секторот за кредитирање.

Одборот за управување со ризици во 2019 година работеше и одлучуваше во рамките на своите надлежности утврдени со Статутот и другите акти на Банката и со законската и подзаконската регулатива и редовно на своите седници разгледуваше информации, анализи, извештаи, прегледи, за изложеност на Банката на поодделни ризици изработени од службите во Банката кои вршат оценка на ризиците.

Во 2019 година Одборот за управување со ризици одржа 53 седници.

Одборот за управување со ризик своите активности ги извршуваше согласно планот за работа кој што се утврдува на почетокот на секоја година, со цел да се обезбеди поголема ефикасност во работата на Одборот од аспект на навремено добивање на квалитетни информации и материјали за одржување на седниците. Во зависност од актуелноста на одредени настани на седниците покрај точките утврдени со планот се разгледуваа и други точки.

Одборот за управување со ризици на седниците вршеше анализа и оценка на извештаите за изложеност на ризик на банката од аспект на најмалку следниве видови ризици:

- Кредитен ризик вклучувајќи и ризик на земјата
- Ликвидносен ризик
- Валутен ризик
- Пазарен ризик
- Ризик од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности
- Изложеност на банката на ризик од концентрација
- Оперативен ризик
- Стратегиски ризик

На одржаните седници Одборот за управување со ризици донесе заклучоци, а носеше и препораки и инструкции во врска со појавените ризици во тековното работење на Банката.

На квартално ниво на седниците на Одборот за управување со ризици се разгледуваа: извештаи за адекватност на капиталот; извештаи за следење на репутациски ризик; извештаи за информациска сигурност; стрес тест на изложеноста на кредитен, валутен, ликвидносен и каматен ризик; извештаи доставени до НБРСМ за супервизорски цели со општи податоци за Банката.

На седниците на Одборот за управување со ризици покрај горенаведените материјали се разгледуваа и други материјали по барање на членовите на Одборот за управување ризици во врска со следење и оценка на степенот на ризиците на кои е изложена Банката во тековното работење. Одборот за управување со ризици ги следеше сите измени и дополнувања на прописите на Народна Банка кои се однесуваа на управувањето со ризици и редовно и ажурно вршеше усогласување на актите на Банката преку предлози за измени и дополнувања или со ревидирање на политиките за управување со ризици, процедурите и другите акти со кои се уредува управувањето со поделни видови ризици.

18.2. Постапка за избор, именување и разрешување на членовите на органите на Банката

Согласно член 83 став 2 од Законот за Банки, членовите на органите на Банката, како лица со посебни права и одговорности не може да биде:

- 1) член на Советот на Народната Банка;
- 2) вработено во Народната Банка;
- 3) на кое му е изречена прекршочна санкција, или казна забрана за вршење професија, дејност или должност;
- 4) кое не поседува репутација со што може да биде загрозено сигурното и стабилното работење на Банката;
- 5) кое не ги почитува одредбите од Законот за Банки и прописите донесени врз основа на Законот за Банки и/или не ги спроведуваало или не ги спроведува и/или постапувало или постапува спротивно на мерките изречени од гувернерот, со што биле или се загрозени сигурноста и стабилноста на Банката;
- 6) член на надзорен одбор, одбор за управување со ризици, одбор за ревизија и управен одбор на друга Банка или вработен во друга Банка или
- 7) кое извршувало функција на лице со посебни права и одговорности во Банка или друго правно лице во кое била воведена администрација или над кое е отворена стечајна или ликвидациона постапка, освен доколку недвосмислено, врз основа на расположливите документи и податоци се утврди дека лицето не придонело за настанување на условите за воведување на администрација, стечајна или ликвидациона постапка или функцијата ја вршело непосредно пред или по настанување на причините кои довеле до воведување на администрација, отворање на стечај или спроведување на ликвидациона постапка.

За лице кое не поседува репутација ќе се смета и лице кое е осудено со правосилна судска пресуда на безусловна казна затвор над шест месеци, се додека траат правните последици од пресудата и/или доколку членот на Управен одбор има соработник којшто е осуден со правосилна судска пресуда на безусловна казна затвор над шест месеци, додека траат правните последици од пресудата.

Член на надзорен одбор на Банка може во исто време да биде и:

- член на еден орган на управување и на еден орган на надзор, односно да извршува една функција на извршен и една функција на неизвршен член на одбор на директори во небанкарски финансиски институции или нефинансиски институции или
- член на три органи на надзор, односно да извршува три функции на неизвршен член на одбор на директори на небанкарски финансиски институции или нефинансиски институции.

Член на управен одбор на банка може во исто време да биде и член на најмногу два органи на надзор односно неизвршен член на одбор на директори во најмногу две небанкарски финансиски институции или нефинансиски институции.

Член на управен одбор на банка не може да биде и лице кое е управител, член на управен одбор или извршен член на одбор на директори во кое било домашно или странско трговско друштво.

Горенаведените ограничувања не се однесуваат на членство во органи на непрофитни организации на волонтерска основа, без надоместок и во органите на трговски друштва кои припаѓаат на иста Банкарска група во Р.С. Македонија или во странство.

Постапка за избор, именување и разрешување на членовите на Надзорниот Одбор на Банката

Членовите на Надзорниот одбор ги именува Собранието на Банката со одлука која влегува во сила по добивањето на согласност од Гувернерот на НБРСМ.

Согласно Статутот на Банката мандатот на членовите на Надзорниот Одбор трае 4 години.

Во постапката за именување на членови на Надзорниот одбор на Банката, Собранието на акционери особено ги зема во предвид законските одредби според кои член на Надзорен Одбор не може да биде лице вработено во Банката, а најмалку една четвртина од членовите на Надзорниот одбор на Банката треба да бидат независни членови. Членовите на Надзорниот Одбор имаат минимум високо образование, познавање на прописите од областа на банкарството и/или финансиите, правилата за добро корпоративно управување, познавање на финансиската индустрија и опкружувањето во кое делува Банката, искуство кое придонесува за стабилно, сигурно и ефикасно управување и надзор над работењето на Банката, поседуваат чесност, компетентност, способност за независна оценка и силен личен интегритет, го познаваат профилот на ризичност на Банката, ја разбираат улогата на член на Надзорен Одбор во корпоративното управување во Банката, го познаваат регулативното опкружување, се грижат за воспоставување и одржување на професионални односи со надлежните супервизорски и регулаторни институции, поседуваат соодветни знаења и искуство за извршување на своите надлежности, избегнуваат судир на интереси итн.

Исто лице не може да биде независен член на надзорниот одбор подолго од три последователни мандата.

Во случаите кога банката, како дел од банкарска група, спроведува политики на групата, членовите на надзорниот одбор треба да обезбедат тие политики да се соодветни за банката и да се во согласност со законите на Република Северна Македонија и стандардите на Народната банка.

Надзорниот одбор е должен да изврши оцена на соодветноста на членот/кандидатот за член на Надзорен одбор пред секое именување на нов член, пред реименување и еднаш годишно.

Со Политиката за начинот на избор, следење на работењето и на разрешувањето на членовите на Надзорниот одбор се опфатени правилата за начинот на избор на членови на Надзорниот одбор, следење на нивното работење, оценувањето, дополнителните критериуми за (ре)именување, обучување како и нивното разрешување од функцијата член на Надзорен одбор.

Согласно Статутот на Банката, мандатот на членовите на Надзорниот одбор може да престане и пред истекот во случај ако се исполнети условите кои оневозможуваат назначување на член, ако Гувернерот на НБРСМ ја повлече согласноста за именување на член, по лично писмено барање и во други случаи утврдени со Закон. Во случај на престанување на мандатот, привремена спреченост за работа, давање оставка или друго неочекувано отсуство на членот на Надзорен одбор, на правата или најдоцна втората редовна седница, Надзорниот одбор ќе го разгледа прашањето и ќе донесе заклучок во однос на именување на нов член на Надзорен одбор како и предлог за свикување на собрание на акционери. Заклучокот и барањето за свикување на седница на собрание на акционери се доставува до Дирекцијата за содружништва на Халк Банкеси АШ и до мнозинскиот акционер за понатамошно постапување.

Постапка за избор, именување и разрешување на членовите на Управен Одбор

Членовите на Управниот одбор ги именува Надзорниот Одбор на Банката со одлука која влегува во сила по добивањето на согласност од Гувернерот на НБРСМ.

Согласно Статутот на Банката мандатот на членовите на Управниот Одбор е 2 години.

При именување на членовите на Управниот Одбор на Банката, Надзорниот Одбор особено ги има во предвид одредбите од законските прописи согласно кои членот на Управниот одбор мора да има шест години успешно работно искуство од областа на финансиите или банкарството односно три години работно искуство како лице со посебни права и одговорности во банка со активности соодветни на банката во која се именува, членот на Управен одбор на Банката да не е член на орган на управување или на надзорен орган на кое било друго трговско друштво освен отстапувањата кои се предвидени со Законот за Банки, да го познава профилот на ризичност на Банката, да ги познава прописите од областа на банкарство и/или финансии, да поседуваат стручни знаења и искуство потребни за независно управување на банката а особено за разбирање на активностите што ги врши банката и на материјалните ризици на кои е изложена, во согласност со правилата за корпоративно управување, да поседуваат чесност, углед, професионалност, способност за организација на работата на Банката, самостојност во оценките и одлучувањето, силен личен интегритет, придржување кон највисоките стандарди на етичко однесување и сл. Членовите на Управниот Одбор на Банката функција ја вршат чесно, независно, непристрасно со постојана грижа за угледот и успешното работење на Банката.

Управниот одбор на Банката согласно Статутот на Банката се состои од 4 (четири) члена, кои се подеднакво одговорни за работењето на Банката и за обврските што ги превзема Банката. Членовите на Управниот одбор се во редовен работен однос во Банката, и најмалку еден од членовите го познава македонскиот јазик и неговото кирилично писмо и има постојано живеалиште во Р.С. Македонија.

Надзорниот одбор е должен да изврши оцена на соодветноста на членот/кандидатот за член на Управен одбор пред секое именување на нов член, пред преименување и во случај на значајни промени во деловниот модел односно промена во најзначајните производи и услуги што ги нуди банката коишто и овозможуваат остварување на планираните приходи и на планираниот раст, согласно деловната политика.

Со Политиката за начинот на избор, следење на работењето и на разрешувањето на членовите на Управниот одбор се опфатени правилата за начинот на избор на членови на Управниот одбор, следење на нивното работење, дополнителни критериуми за (ре)именување, оценувањето како и нивното разрешување од функцијата член на Управен одбор.

Мандатот на член на Управниот Одбор на Банката може да престане доколку Гувернерот на НБРСМ ја повлече согласноста за именување на член, на основа на негово барање, врз основа на одлука на надлежен орган, Надзорниот Одбор и во други случаи утврдени со закон.

Во случај на престанување на мандатот, привремена спреченост за работа, давање оставка или друго неочекувано отсуство на членот на Управен одбор, на правата или најдоцна втората редовна седница, Надзорниот одбор ќе го разгледа прашањето и ќе превземе соодветни мерки за именување на нов член на Управниот одбор.

Постапка за избор, именување и разрешување на членовите на Одборот за ревизија

Надзорниот Одбор на Банката ги именува и разрешува членовите на Одборот за ревизија. Одборот за ревизија на Банката се состои од пет членови, мнозинството членови во одборот за ревизија се од редот на членовите на Надзорниот одбор, а останатите членови се независни членови при што најмалку еден член мора да биде овластен ревизор од Институтот на овластени ревизори на Република Северна Македонија. Членовите на одборот за ревизија од своите редови избираат претседател кој е одговорен за организација на работата на одборот за ревизија.

Мандатот на членовите на Одборот за ревизија е 4 (четири) години со право на повторен ре-избор.

Избраните членови на Одборот за ревизија кои се и членови на Надзорниот одбор на Банката, можат да ја вршат функцијата на членови на Одборот за ревизија по добивање на согласност од НБРСМ за членови на Надзорниот одбор на Банката. Независниот член на Одборот за ревизија го именува Надзорниот одбор, а за изборот се известува НБРСМ во рок од 5 дена од денот на изборот

Мандатот на член на Одборот за ревизија на Банката може да престане во следните случаи:

- Со оставка на членот на Одборот за ревизија;
- Со разрешување од страна на Надзорниот одбор на Банката;
- Со истекот на мандатот;
- Со повлекување на согласноста од страна на Гувернерот на НБРМ, доколку членот на Надзорен одбор не исполнува кол било од условите предвидени во членовите 57, 83 и 88 од Законот за Банки и
- Во други случаи утврдени со Закон.

Постапка за избор, именување и разрешување на членовите на Одборот за управување со ризици

Согласно Законот за Банки и Статутот на Халк Банка АД Скопје, Одборот за управување со ризици се состои од седум (7) члена. Мандатот на членовите на Одборот за управување со ризици изнесува 2 години.

Членовите на Одборот за управување со ризик ги именува Надзорниот Одбор на Банката. Надзорниот Одбор од редот на членовите на Одборот за управување со ризици назначува Претседател на Одборот. Во случај на отсуство претседателот го заменува другиот член на Управниот одбор. Двајца (2) од членовите на Управниот одбор се членови на Одборот за управување со ризици. Покрај членовите на Управниот одбор, други членови на Одборот за управување со ризици се: Директор на Дирекција за управување со ризици, Директор на Секторот за финансиско управување, планирање и известување, Директор на Секторот за операции и информациски системи, Директор на Секторот за кредитирање и Директор на Секторот за наплата на ризични побарувања, правна служба и информациска сигурност како член.

Членовите на Одборот за управување со ризици се избирани од редот на лицата со посебни права и одговорности кои се вработени во банката.

Мандатот на член на Одборот за управување со ризици на Банката може да престане на негово барање, врз основа на одлука на надлежен орган, Надзорен Одбор и во други случаи утврдени со закон.

Постапка за избор, именување и разрешување на лицата со посебни права и одговорности

Лицата со посебни права и одговорности ги именува Управниот одбор. Лице со посебни права и одговорности може да биде само лице кое ги исполнува со Закон пропишаните услови.

Лица со посебни права и одговорности кои се именувани од страна на Управниот одбор се:

- Директори на Сектори,
- Директори на самостојни Дирекции,
- Директори на дирекции и
- Директори на филијали.

Лицата со посебни права и одговорности ја организираат, координираат, раководат и се одговорни за работата од нивниот делокруг на работа, утврден со организационата шема, актот за внатрешната организација и систематизација и Договорот за работа.

Мандатот на лицата со посебни права и одговорности именувани од Управниот одбор на Банката е 2 (две) години со можност за повторен избор.

Мандатот на лицата со посебни права и одговорности именувани од Управниот одбор на Банката може да им престане и пред истекот на нивно барање, врз основа на одлука на Управен Одбор и во други случаи утврдени со закон.

Работењето на лицата со посебни права и одговорности е предмет на оценка од страна на Управниот Одбор најмалку еднаш годишно и зависно од истата се одлучува за нивниот понатамошен ангажман, што е посебно регулирано со договорот утврден во Член 67 став 3 од Статутот.

Бројот на лицата со посебни права и одговорности кои се именувани од Управниот одбор кореспондираат со организационата шема на банката.

18.3. Критериумите за независност на член на Надзорниот одбор и на Одборот за ревизија

Независните членови на Надзорниот одбор и на Одборот за ревизија на Банката не се вработени односно не се лица со посебни права и одговорности во Банката; не се акционери со квалификувано учество во Банката односно не застапуваат акционер со квалификувано учество во Банката; не работеле односно во последните три години не работеле во друштвото за ревизија кое во тој период вршело ревизија на работењето на Банката и во последните три години, немале материјален интерес или деловен однос со Банката во вредност која просечно годишно надминува 3.000.000 денари.

18.4. Дефинирање на материјалниот интерес и деловниот однос со Банката на органите на управување и надзор и другите органи на Банката

Кредитната изложеност на Банката кон лицата со посебни права и одговорности во Банката за над шест милиони денари ја одобрува Надзорниот Одбор.

Дирекцијата за управување со ризици/Дирекцијата за финансиско управување, планирање и известување до Надзорниот одбор на Банката редовно доставува извештај за вкупна кредитна изложеност кон акционерите на Банката како и извештај за вкупниот износ на одобрени кредити кон лицата со посебни права и одговорности во Банката.

Согласно законските прописи, лицата со посебни права и одговорности редовно на секои шест месеца, даваат изјава за постоење односно непостоење на судир на нивниот личен интерес и интересот на лицата поврзани со нив со интересот на Банката, а еднаш годишно потпишуваат Изјава за поврзаност со лица со посебни права и одговорности, акционери и кредитокорисници на Банката, што се доставуваат до НБРСМ.

Лицата со посебни права и одговорности не смеат да присуствуваат при разгледувањето и донесувањето на одлуки, да склучуваат договори или да вршат други деловни активности во случај да постои судир меѓу нивниот личен интерес и интересот на Банката. За постоењето на судир на интереси се дава писмена изјава и пред одржување на состанокот за разгледување и донесување на одлуки, склучување на договори или вршење на друга деловна активност. Писмената изјава се доставува до Надзорниот Одбор и до Управниот одбор на Банката и во неа се наведува основот од кој произлегува судирот меѓу личниот интерес и интересот на Банката.

18.5. Обврски и одговорности на членовите на Надзорниот и Управниот одбор на Банката

Обврските и одговорности на членовите на Надзорен Одбор

Надзорниот одбор ја има крајната одговорност за создавање услови за добро работење и управување на/со банката и за нејзината стабилност. Надзорниот одбор врши надзор над работењето на Управниот одбор, ги одобрува политиките за вршење на финансиски активности и го надгледува нивното спроведување.

Надзорниот одбор е одговорен да обезбеди добро работење, управување и стабилност и ефикасност на Банката и за навремено и точно финансиско известување на НБРСМ.

Согласно законските прописи и Статутот на Банката, Надзорниот одбор ги врши следните активности:

1. ја усвојува деловната политика на Банката и развојниот план;
2. го усвојува финансискиот план на Банката;
3. утврдува предлози на актите што ги донесува Собранието и ги извршува неговите акти;
4. разгледува и одобрува извештаи за работењето на Банката во текот на годината;
5. на Собранието му предлага одлука за употреба и распоредување на остварената добивка, односно за покривање на загубите;
6. усвојува политика за наградување, во согласност со деловната политика, развојниот план, финансискиот план и политиката за избегнување судир на интересите на банката, го следи системот на наградување и врши оценка дали е во согласност со политиката за наградување, културата на ризик и капацитетот за преземање ризици на Банката;
7. донесува и спроведува политика за начинот на избор, следење на работењето и на разрешување на членовите на надзорниот одбор, одборот за управување со ризици, одборот за ревизија и управниот одбор;
8. ги разгледува извештаите на супервизорската контрола, други извештаи доставени од НБРСМ, Управата за јавни приходи и други надлежни институции и предлага/превзема мерки и активности за надминување на утврдените неусогласености и слабости;
9. ја организира дирекција за внатрешна ревизија, ги именува и разрешува вработените во дирекцијата, го одобрува годишниот план на дирекцијата за внатрешна ревизија, ги усвојува политиката и процедурите за вршење на внатрешна ревизија и го разгледува извештајот на Управниот одбор за поставеноста и ефикасноста на системот на внатрешна контрола;
10. ја усвојува политиката за сигурност на информативниот систем, врши оценка на нејзината адекватност најмалку еднаш годишно од аспект на настанатите промени во организациската структура и промените во информативниот систем во банката и ја следи ефикасноста на процесот за управување со информативниот систем преку анализа на резултатите од тестирањето на воспоставените сигурносни контроли во информативниот систем;
11. ги усвојува политиките за управување со ризици на Банката; врши оценка на системите на управување со ризиците, утврдува краткорочни и долгорочни стратегии за управување со одделните видови ризици на кои е изложена;
12. ги именува и разрешува членовите на Одборот за ревизија;
13. ги именува и разрешува членовите на Управниот одбор;

14. ги именува и разрешува членовите на Одборот за управување со ризици;
15. Го следи работењето на Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија и Директорите на самостојните дирекции со контролна функција;
16. Го одобрува предлогот на Управниот одбор за именување и разрешување на Директорите на Дирекцијата за управување со ризици, Дирекцијата за усогласеност со прописи и СППифТ и Дирекцијата за внатрешна контрола;
17. ја одобрува годишната сметка и финансиските извештаи на банката;
18. ги разгледува извештаите на Управниот одбор, врши оценка на работењето на Управниот одбор и предлага евентуално наградување или други мерки за Управниот одбор;
19. ги разгледува извештаите на Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија, лицето за контрола на усогласеноста на работењето на Банката со прописите и Дирекцијата за внатрешна ревизија;
20. го одобрува стекнувањето на капитални делови и купувањето на хартии од вредност, поголеми од 5% од сопствените средства на Банката, освен купување на хартии од вредност издадени од НБРСМ и од Република Северна Македонија;
21. со посебен акт го определува начинот и условите за издавање на финансиски деривати;
22. Одобрува кредитна изложеност кон физички или правни лица или целосна изложеност кон поврзани физички или правни лица од над 20 % од сопствените средства на Банката;
23. Ги определува надлежностите и лимитите за кредитните изложености кои се одобруваат во рамките на Кредитниот одбор на Банката и Одборот за управување со ризици;
24. одобрува трансакции со поврзани лица со Банката во износ од над 6.000.000 денари, го разгледува извештајот за трансакции со поврзани лица со Банката како и извештајот за вкупниот износ на одобрени кредити и на другите облици на изложеност на/кон другите вработени во Банката;
25. одлучува за отпис на проблематични побарувања;
26. го одобрува предлогот на Одборот за ревизија за назначување на Друштвото за ревизија и предлогот за раскинување на договорот со друштвото за ревизија и е одговорен за обезбедување на соодветна ревизија;
27. на Собранието му поднесува извештај за работењето;
28. свикува седници на Собранието и го предлага дневниот ред;
29. одобрува издавање на хартии од вредност, освен акции;
30. на Собранието му предлага издавање на акции;
31. одлучува за купување или отуѓување на недвижности, чија висина не го надминува износот од 50% од гарантниот капитал на Банката и го овластува Управниот одбор за нивно спроведување;
32. одлучува за основање на претставништва, филијали и подружници во странство и за вложување во други правни лица во земјата и во странство;
33. се грижи за проектирање на ликвидноста на Банката и презема мерки за нејзино одржување;
34. одлучува за внатрешна организациона поставеност и структура на Банката и нејзина промена (организациона шема) како и за отварање и затварање на филијали, експозитури и други организациони форми на Банката;
35. формира одбори и комисии заради извршување или проучување на одредени прашања од работата на Банката;
36. донесува општи акти за работата на Банката и од работниот однос;
37. одлучува во втор степен по приговори на одлуки од Управниот одбор на Банката и врши преиспитување на сопствените одлуки;
38. назначува и разрешува членови на Кредитниот одбор на Банката;
39. ги разгледува извештаите за реструктурирани побарувања и за побарувања кај кои е извршено продолжување на рокот на достасување;
40. го одобрува предлогот на Управниот одбор за свикување на собрание и дава мислење до Управниот одбор за свикување на собрание по иницијатива на акционерите;
41. го одобрува актот на Управниот одбор со кој се уредува застапувањето и потпишувањето на актите на Банката;

42. ја усвојува политиката за избегнување судир на интересите со која се идентификуваат можните судири на интереси и мерките и активностите за нивно спречување;
43. ја одобрува Програмата за спречување на корупција;
44. го усвојува етичкиот кодекс на Банката;
45. го усвојува Кодексот за корпоративно управување;
46. ја одобрува Политиката за постојано и ефикасно спроведување на контрола на усогласеност на работењето на Банката со прописите;
47. ја одобрува Политиката за објавување на извештаи и податоци од страна на банката;
48. Го следи спроведувањето на Правилникот за заштитено внатрешно пријавување и еднаш годишно го разгледува извештајот за заштитено внатрешно пријавување;
49. ги разгледува извештаите за профилот на ризичност на Банката, ги одобрува лимитите на изложеност на одделни видови ризици и одобрува воведување на нови ризици кои имаат значајно влијание врз профилот на ризичност на Банката;
50. Го разгледува извештајот за трансакциите со поврзани лица со Банката и износот на одобрени кредити и на други облици на изложеност на/кон лицата со посебни права и одговорности;
51. Засновање залог или било какво друго оптеретување на кој и да е дел од имотот на Банката како обезбедување за каков и да е долг во износ поголем од 250.000 евра;
52. Овозможува неограничен пристап до членовите на Надзорниот одбор на банката на Директорите на самостојните дирекции со контролна функција заради известување за значајните слабости, недостатоци или ризици коишто ги идентификувале при вршењето на нивните функции;
53. Го утврдува прифатливото ниво на ризик заедно со Управниот одбор;
54. врши и други работи определени со Статутот, другите општи акти на Банката, Законот и подзаконската регулатива што не се во надлежност на Собранието.

Надзорниот одбор е должен да ја оценува соодветноста на интерните акти коишто ги усвоил и да врши нивно редовно ревидирање по предлог на носителите на конкретните интерни акти.

Надзорниот одбор најмалку еднаш годишно врши оценка на сопствената работа од аспект на поединечните членови и колективно и за тоа го известува Собранието на Банката.

Обврските и одговорности на членовите на Управен Одбор

Основните обврски и одговорности на Управниот Одбор се раководење, преставување и застапување на Банката, воспоставување на адекватни системи на организација и контрола особено во насока на јасно разграничување на одговорностите на врвниот и средниот менаџмент на банката; екипирање на банката; грижа за континуирана обука на кадарот во Банката; воспоставување на јасно дефинирани линии на известување; делегирање на овластувањата; поделба на одговорностите; дефинирање на протокот на информации во банката. Понатаму, Управниот Одбор ги именува и разрешува останатите членови на менаџерскиот тим согласно со Статутот на Банката, ги извршува одлуките на Собранието и на Надзорниот Одбор на Банката и сл.

Согласно законските прописи и Статутот на Банката, Управниот Одбор на Банката ги врши следните активности:

1. Управува со Банката;
2. Ја претставува Банката;
3. Ги извршува Одлуките на Собранието и на Надзорниот Одбор на Банката, односно се грижи за нивно целисходно спроведување;
4. донесува и спроведува политика за начинот на избор, следење на работењето и на разрешување на лица со посебни права и одговорности, освен за членовите на надзорниот одбор, одборот за управување со ризици, одборот за ревизија и управниот одбор;
5. Покренува иницијативи и дава предлози за унапредување на работењето на Банката;
6. Именува и разрешува лица со посебни права и одговорности, доколку со Закон или Статутот поинаку не е пропишано;

7. Одлучува по предлог на Надзорниот одбор за преземање соодветни мерки и/или разрешување на Директорите на самостојни дирекции со контролна функција, доколку тие не се придржуваат кон корпоративната култура и вредности, прифатливо ниво на ризици и култура на ризик;*
8. Донесува Одлука за прием и престанок на работен однос на вработени во Банката;
9. Донесува Одлука за распоредување или прераспоредување на вработените на одредени работни места во рамките на организационите единици на Банката;
10. Изготвува деловна политика и развоен план на Банката;
11. Изготвува финансиски план на Банката;
12. Изготвува политика на сигурност на информативниот систем на Банката;
13. Изготвува Годишен извештај за работењето на Банката и го доставува до Надзорниот Одбор;
14. Редовно го информира Надзорниот одбор за сите активности и промени во работењето коишто се значајни за надлежностите на Надзорниот одбор;
15. Донесува одлука за закуп на недвижности или опрема за потребите на Банката;
16. Дава согласност за прифаќање на присилно порамнување во стечајна постапка против должници на Банката и за покренување на стечајна постапка против истите;
17. Изготвува етички кодекс на Банката;
18. Одлучува за релокација на филијали, експозитури и други организациони форми на Банката и преиначување на експозитури во филијала и обратно за што на првата наредна седница задолжително го известува Надзорниот Одбор;
19. Предлага основање на претставништва, филијали и подружници во странство;
20. го усвојува извештајот за пописот на средствата и на изворите на средствата;
21. Донесува акти за систематизација во Банката;
22. Врши и е одговорен и за други работи од значење за работењето на Банката, согласно Закон и прописи, освен оние кои се во исклучителна надлежност на другите органи на Банката.

*Точката не е применлива при разрешување на Директорот на Дирекцијата за внатрешна ревизија согласно Решението на НБРСМ од 30.04.2019 со број 15-6680/5.

Управниот Одбор на Банката го известува Надзорниот Одбор за своето работење најмалку еднаш квартално.

Информации за членства во други органи на надзор и/или управување на Членовите на надзорниот одбор, Одборот за управување со ризиците, Одборот за ревизија и Управниот одбор

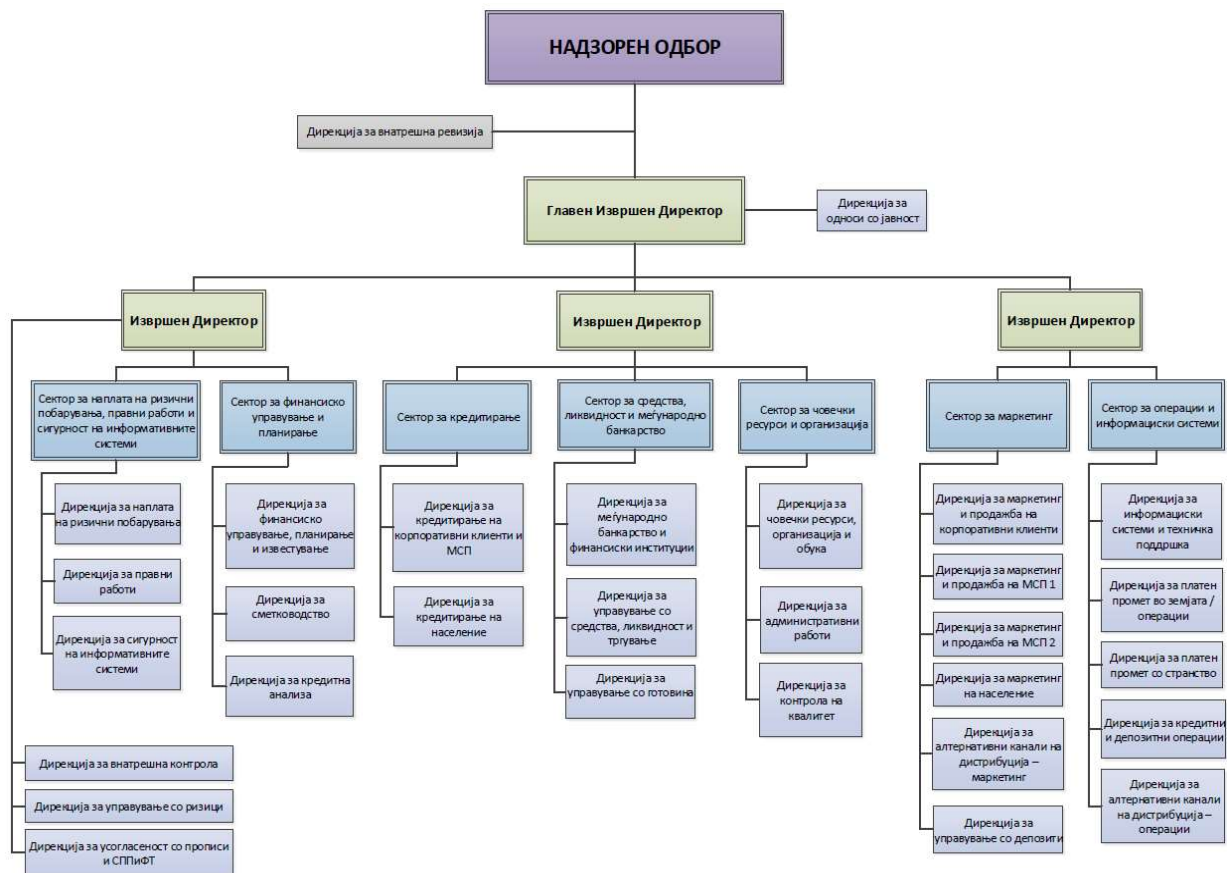
Согласно податоците со кои располага Банката, член на органот Одбор за управување со ризиците членува во надзорен одбор на Халк Осигурување како неизвршен член, додека член на Одборот за ревизија е овластено лице во компанија за сметководствени, ревизорски работи и даночно советување.

Информации и податоци за организациската структура на Банката

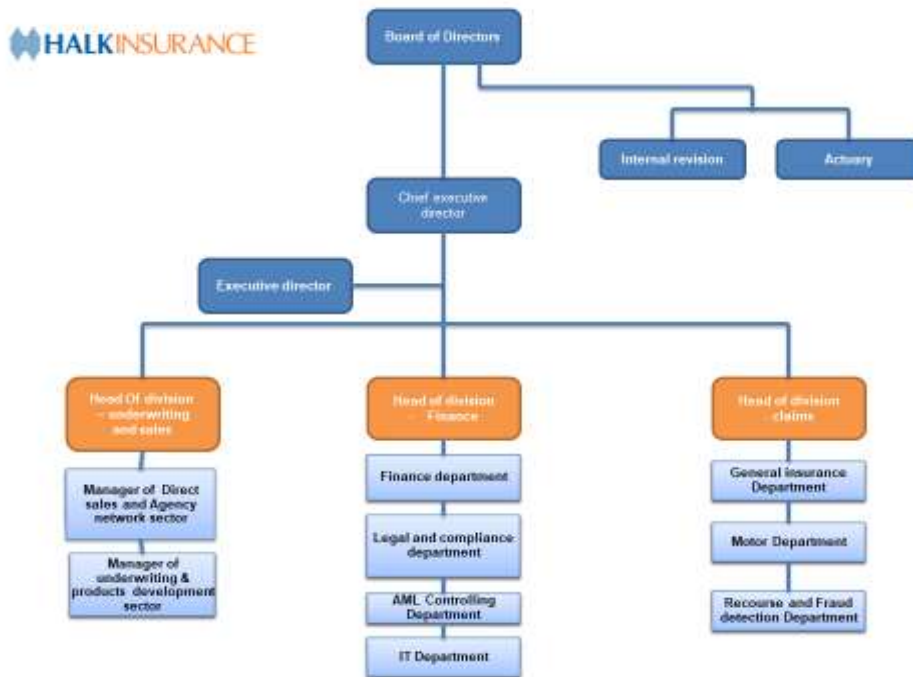
Согласно Статутот на Банката, заради ефикасно извршување на работите, Банката е организирана во организациони делови: сектори, дирекции, одделенија и други организациони форми. Заради вршење на дејности и работи од предметот на работење на Банката надвор од нејзиното седиште, може да се основаат филијали, експозитури и други организациони форми предвидени со акти на Банката.

Во моментот Банката има вкупно 42 филијали и експозитури во следните градови: Скопје, Битола, Прилеп, Струмица, Неготино, Свети Николе, Гевгелија, Ресен, Куманово, Гостивар, Штип, Тетово, Охрид, Струга, Кочани, Велес, Кавадарци, Кичево, Радовиш и Дебар.

Организационата шема на Банката како и мрежата на филијали и експозитури е објавена и редовно се ажурира на веб страната на Банката.
Постоечката организациона шема на Банката е дадена во прилог подолу.

Во прилог исто така организационата структура на ХАЛК ОСИГУРУВАЊЕ, кое е во 100% сопственост на ХАЛКБАНК АД Скопје.

Информации и податоци поврзани со примената на Кодексот за корпоративно управување на Банката

Банката со Одлука на Надзорен одбор од 20.09.2018 г. усвои Кодекс на корпоративно управување кој ги опфаќа правилата на управување со Банката и правилата за надзор и управување, а соодветни измени и дополнувања се направени на 17.12.2019 година. Предмет на Кодексот на корпоративно уредување на Банката се постапката на свикување и одржување на Собрание на акционери, соработката меѓу Надзорниот и Управниот одбор, доставувањето на информации и документи од Управниот Одбор до Надзорниот одбор, обврските и одговорностите на Надзорниот одбор, Управниот одбор и другите органи и начинот на нивната работа, критериумите и правилата за именување членови на Надзорниот одбор и за начинот на нивното наградување, критериумите и правилата за именување членови на Управниот одбор на банката, членови на Одборот за ревизија, членови на Одборот за управување со ризиците и на останатите органи во Банката, воспоставување на ефикасни системи на внатрешна контрола како и ефикасно спроведување на функцијата на внатрешната и надворешна ревизија, контрола на усогласеноста на работењето на банката со прописите, функцијата на интегрирано управување со ризиците и други елементи кои се регулирани со Кодексот.

Во корпоративното управување Банката во целост е усогласена со горенаведените одредби и принципи како и начелата на Кодексот на корпоративно управување и релевантните законски прописи.

Информации и податоци за политиката на Банката за спречување судир на интереси

Банката со Одлука на Надзорниот одбор од 20.09.2018 година има усвоено Политика за избегнување на судир на интереси која ги дава насоките на органите на управување и на вработените за детерминирање на судирот на интереси, начинот на идентификување и негово следење. Со Политиката, се предвидуваат мерки и активности кои се преземаат во случај на постоење судир на интереси.

Лицата со посебни права и одговорности во рамките своите надлежности и одговорности, определени со Законот за Банки, Статутот на Банката, Одлуката за правила за добро корпоративно управување во банка, актот за внатрешна организација и систематизација и Договорот за вработување не смеат да дозволат постоењето на судир на интереси да влијае врз вршењето на нивните одговорности.

Согласно Законот за Банките, Лицата со посебни права и одговорности редовно, на секои шест месеци доставуваат писмена изјава за постоење или непостоење судир на нивниот личен интерес со интересот на Банката.

При извршување на своите надлежности и одговорности, Лицата со посебни права и одговорности потребно е да обезбедат сигурно и стабилно управување со Банката.

Лицата со посебни права и одговорности не смеат да присуствуваат при разгледувањето и донесувањето на одлуки, да склучуваат договори или да вршат други деловни активности во случај да постои судир меѓу нивниот личен интерес и интересот на Банката. За постоењето на судир на интереси се дава писмена изјава и пред одржување на состанокот за разгледување и донесување на одлуки, склучување на договори или вршење на друга деловна активност.

Писмената изјава се доставува до Надзорниот Одбор и до Управниот одбор на Банката и во неа се наведува основот од кој произлегува судирот меѓу личниот интерес и интересот на Банката. Надлежниот орган е должен да ги испита околностите и да донесе одлука во рамките на своите надлежности по поднесената изјава и доколку е потребно до повисокиот орган да поднесе предлог за донесување на одлука.

Информации и податоци за спроведување на Политиката на наградување на Банката

Целите на Политика за наградување на Банката се:

1. Да обезбеди усогласеност на Банката со законската и подзаконската регулатива.
2. Усвојување на основни насоки за наградување на вработените на Банката во согласност со одредбите на Одлуката за добро корпоративно управување во банка и во согласност со генералните политики на мнозинскиот Акционер Туркије Халк Банкаси АШ Истанбул.
3. Да се овозможи максимална објективност, оправданост и правичност во процесот на утврдување на наградувањето, притоа имајќи ги во предвид профилот и природата на работните позиции и нивната хиерархиската поставеност, како и одговорноста која што произлегува од различни работни позиции во Банката.

Политиката за наградување го опфаќа вкупното наградување кое се врши на било каков начин и форма кон вработените а кое вклучува плати, варијабилно наградување како и безготовински надоместоци.

Основните критериуми за наградување се вкупното искуство, стручноста, комплексноста на доделените задачи, нивото на одговорност, годишните евалуации, успешноста во работењето, постигнатите резултати и почитувањето на правилата и прописите на Банката.

Согласно Политиката за наградување, во Договорот за вработување со вработените опфатени со истата можат да се определат максималните износи на варијабилните делови од плата во бруто износ, а кои би биле исплаќани на месечно или квартално ниво. За вработените во централата на Банката постои само фиксен дел. Платата на вработените во филијалите е составена од фиксен и варијабилен дел чиј сооднос е различен во зависност од работната позиција. Фиксниот и варијабилниот дел е одреден со Одлуката за внатрешна организација и систематизација на работните места од 2013 година, а истите се ревидираат при годишното процентуално покачување на платите.

Конфликтите на интереси во релација со Политиката за наградување и доделените примања потребно е да се идентификуваат и соодветно да се намалат и тоа со систем на информирање и соодветни контроли.

Информации за користење на услуги од надворешни лица коишто се значајни за целокупното работење на Банката

Согласно *Одлуката за управување со ризиците* на НБРМ, Банката има пишана Политика за користење услуги од надворешни лица, и поврзани документи со неа како што се: Процедура за оценка на добавувачи, Процедура за набавка на средства и услуги, Процедура за управување со трети страни.

Политиката и процедурите за управување со ризикот од користење на услуги од надворешни лица (аутсорсинг) претставува документ со кој се регулира следењето и контролата на изложеноста на Банката на ризикот од аутсорсинг, односно активно управување со истиот, со цел намалување на овој ризик на прифатливо ниво кое може да се контролира и што ќе и овозможи на Банката зголемување на профитот, а истовремено намалување на ризикот. Политиката ги дефинира методите и начините на следење и контролирање на ризиците од користење услуги од надворешни лица, процената на ризикот од аутсорсинг, организационата поставеност на Банката и соодветните одговорности во оваа област.

Внатрешната ревизија на активностите за управувањето со ризикот од користење на услуги од надворешни лица се врши согласно годишниот план на Дирекцијата за внатрешна ревизија.